

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Jednatel ve společnosti s ručením omezeným
Agent in Limited Liability Company

Student: Lucie Mašlárová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Martina Krügerová, Ph.D.

Ostrava 2010

Zadání bakalářské práce

Student: **Lucie Mašlárová**

Studijní program: B6208 - Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R011- Ekonomika a právo v podnikání

Téma: Jednatel ve společnosti s ručením omezeným
Agent in Limited Liability Company

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Právní úprava obchodních společností
3. Právní úprava družstev
4. Srovnání činností obchodních společností a družstev
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratek

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2005. 518 s. ISBN 80-7357-090-4

RABAN, P. *Obchodní zákoník. Komentář*. 6. vyd. Praha: EUROUNION PRAHA, 2009. 749 s. ISBN 978-80-7317-081-3

RADA, I. a kol. *Jednatelé s.r.o. představenstvo a.s.* 2. vyd. Praha: LINDE, 2004. 199 s. ISBN 80-86131-55-6

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Krügerová Martina, Ph.D.**

Datum zadání: 20. 11. 2009

Datum odevzdání: 07. 05. 2010

vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.“

„Přílohu č.1 jsem samostatně doplnila.“

Obsah

1	Úvod	1
2	Vymezení společnosti s ručením omezeným	2
2.1	Právní úprava společnosti s ručením omezeným	2
2.2	Založení a vznik s.r.o.....	2
2.3	Společenská smlouva	2
2.3.1	Stanovy	4
2.3.2	Návrh na zápis do obchodního rejstříku.....	4
2.4	Práva a povinnosti společníků	5
2.5	Orgány společnosti	6
2.5.1	Valná hromada	6
2.5.2	Jednatel	7
2.5.3	Dozorčí rada	8
2.6	Ručení.....	9
2.7	Rezervní fond.....	9
2.8	Změna společenské smlouvy	10
2.8.1	Zvyšování základního kapitálu	11
2.8.2	Snižování základního kapitálu	12
2.9	Zrušení a zánik společnosti.....	13
2.9.1	Likvidace společnosti	14
2.9.2	Zrušení společnosti s právním nástupcem	16
3	Postavení jednatele ve společnosti s ručením omezeným.....	17
3.1	Předpoklady pro výkon funkce jednatele.....	17
3.2	Vznik funkce jednatele	18
3.3	Obchodní vedení a jednání jménem společnosti	19
3.3.1	Obchodní vedení	19
3.3.2	Jednání jménem společnosti	20
3.4	Právní režim vztahu jednatele a společnosti	21
3.4.1	Postavení jednatele bez smluvní úpravy se společností	22
3.4.2	Smlouva o výkonu funkce.....	22
3.5	Odměňování jednatele	23
3.6	Práva a povinnosti jednatele	23
3.6.1	Práva jednatele.....	23

3.6.2	Povinnosti jednatele.....	24
3.7	Zákaz konkurence.....	25
3.8	Odpovědnost jednatele.....	26
3.9	Zánik funkce jednatele	28
4	Výkon jednatele v praxi.....	29
4.1	Základní charakteristika konkrétní s.r.o.	29
4.2	Společenská smlouva společnosti Elstav Lighting s.r.o.	30
4.3	Návrh změn ve společenské smlouvě	32
4.4	Stanovy.....	33
4.5	Návrh stanov pro společnost Elstav lighting s.r.o.	33
4.6	Odpovědnost jednatele společnosti s ručením omezeným za škodu. Vedení evidence a účetnictví.....	34
4.7	Odměňování ve společnosti a smlouva o výkonu funkce	35
4.8	Jednání jménem společnosti.....	37
4.9	Shrnutí získané praxe ve společnosti Elstav lighting s.r.o.	38
5	Závěr.....	40
6	Seznam literatury	42
7	Seznam zkratk.....	44
8	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	45
9	Seznam příloh.....	46

1 Úvod

K zpracování mé bakalářské práce jsem si vybrala téma Jednatel ve společnosti s ručením omezeným. Právě pro toto téma jsem se rozhodla záměrně, a to ze dvou důvodů. Prvním důvodem byla skutečnost, že bych ráda využila informací z mnoha předmětů, se kterými jsem byla seznámena během tří let bakalářského studia na vysoké škole. Nejvíce však k tomuto rozhodnutí přispěl fakt, že jsem si v druhém ročníku vybrala předmět, který se celý semestr věnoval problematice společnosti s ručením omezeným a problematice jednatelů a společníků. Proto jsem se rozhodla, že se budu snažit své načerpané poznatky zhodnotit právě touto cestou. Druhým důvodem je skutečnost, že po vystudování vysoké školy uvažuji o založení vlastní společnosti, kterou, s největší pravděpodobností, bude právě společnost s ručením omezeným.

Cílem bakalářské práce je tedy zpracování komplexního náhledu do procesu vzniku, fungování a zániku společnosti s ručením omezeným, zaměřeného především na výkon funkce jednoho statutárního orgánu této společnosti, a to jednatele. Bakalářskou prací bych tedy ráda dospěla k podání výkladu o zásadních otázkách týkajících se výkonu funkce jednatele a následně bych je ráda aplikovala na konkrétní společnost.

Ráda bych, aby tato práce mohla sloužit jako rámcový postup jednak jak založit a pohybovat se ve společnosti s ručením omezeným, ale rovněž také, aby pomohla ve zjištění toho, co všechno v sobě zahrnuje pro budoucí podnikatele výkon funkce jednatele.

Bakalářská práce by měla být systematicky rozdělena do tří kapitol s výjimkou úvodu a závěru a to tak, že první kapitola bude pojednávat o společnosti s ručením omezeným, druhá kapitola bude věnována výkonu jednatele a třetí kapitola by měla zahrnovat výkon jednatele v praxi. Bakalářská práce bude více podložena teoretickou stránkou problematiky, avšak budu se snažit do ní vložit i praktický pohled na problematiku, který získám během své praxe v ostravské společnosti Elstav lighting s.r.o.

2 Vymezení společnosti s ručením omezeným

2.1 Právní úprava společnosti s ručením omezeným

Česká republika rozeznává 6 typů obchodních společností, jejichž vymezení najdeme v obchodním zákoníku (dále jen ObchZ) v hlavě druhé. Jde o veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným (dále jen s.r.o.), akciovou společnost, evropskou společnost a evropské zájmové hospodářské sdružení. Právní úpravě s.r.o. je konkrétně věnován § 105 - § 153e ObchZ.

Společnost s ručením omezeným patří společně s akciovou společností mezi společnosti kapitálové. Kapitálové proto, že k založení tohoto typu společnosti je potřeba, dle ObchZ, vložení základního kapitálu. Minimální hodnota základního kapitálu je 200 000 Kč, přestože tato hranice existuje teprve od 1. 1. 2001¹, neustále se uvažuje o možnosti založit s.r.o. s hranicí podstatně nižší, jak je tomu jinde ve světě. Nejde však pouze o striktně kapitálovou společnost, protože se u ní objevuje i prvek osobní společnosti. Tímto prvkem je osobní podíl na řízení společnosti.

2.2 Založení a vznik s.r.o.

Založení společnosti s ručením omezeným je doprovázeno řadou podmínek a omezení. Společnost může založit jeden nebo více zakladatelů. Přičemž to mohou být osoby fyzické i právnické. Zde nacházíme výhradu, kde dle § 105 ObchZ „*s.r.o. s jedním společníkem nemůže být jediným zakladatelem nebo jediným společníkem jiné společnosti s ručením omezeným*“. Další omezení, vyplývající ze zákona, hovoří o maximální hranici zakladatelů a společníků, která je limitována na 50 osob.

2.3 Společenská smlouva

Podstatným krokem v založení společnosti je sepsání společenské smlouvy. V případě, že by společnost zakládal pouze jediný zakladatel jednalo by se o zakladatelskou listinu. Dle Dvořáka² je společenská smlouva „*základním a nejdůležitějším dokumentem v životě s.r.o.*“. Protože jde o takto významný dokument je zapotřebí,

¹ Do roku 2001 byl základní kapitál s.r.o. 100 000 Kč

² Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s. 72

aby byl uzavřen písemně a to ve formě notářského zápisu, a aby všichni zakladatelé stvrdili souhlas se společenskou smlouvou svými podpisy.

Společenská smlouva musí obsahovat podle § 110 odst. 1 ObchZ:

a) firmu a sídlo společnosti

Firmou rozumíme název, pod kterým bychom našli společnost uvedenu v obchodním rejstříku. V českém prostředí je název firma vnímám jako synonymum pro slovo společnost. Avšak z právního hlediska je to chyba, protože pouze společnost nese práva a povinnosti, práva a povinnosti firmy jsou nulové. Dle §8 ObchZ *„firma společnosti musí obsahovat označení „společnost s ručením omezeným“, postačí však zkratka „spol. s r.o.“ nebo „s.r.o.“*

Sídlem rozumíme místo, na kterém bychom příslušnou společnost našli. Toto místo je určeno celou adresou společnosti.

b) určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby nebo jména a bydliště fyzické osoby

c) předmět podnikání (činnosti)

Předmětem podnikání rozumíme činnost, pro kterou bylo získáno živnostenské oprávnění a kterou bude společnost po jejím vzniku vykonávat za účelem zisku.

Společnost však nemusí být založena pouze za účelem podnikání, v takovém případě nemluvíme o předmětu podnikání, ale o předmětu činnosti.

d) výši základního kapitálu a výši vkladu každého společníka včetně způsobu a lhůty splacení vkladu

Základním kapitálem chápeme souhrn peněžitého a nepeněžitého majetku, bez kterého by nemohlo dojít ke vzniku společnosti. Jak již bylo zmíněno, kapitál nutný k vzniku s.r.o. představuje minimálně hodnotu 200 000 Kč.

Vklady vyjadřují, jakým způsobem se jednotliví zakladatelé podílí na celkové částce 200 000 Kč. Tedy, kolik který zakladatel při procesu založení společnosti do této společnosti vložil. Minimální vklad je omezen zákonem a činí 20 000 Kč.

e) jména a bydliště prvních jednatelů společnosti a způsob, jakým jednají jménem společnosti

f) jména a bydliště členů dozorčí rady, pokud se zřizuje

g) určení správce vkladu

Správce vkladu je osoba, u které jsou uloženy vklady společnosti před jejím vznikem. ObchZ uznává pouze dva subjekty, které může společenská smlouva uvést jako

správce vkladu. Jsou jimi zakladatelé společnosti a v druhém případě banka. Pokud je správcem banka, nesmí dovolit budoucím podnikatelům s penězi, které jsou vedeny na účtu nakládat, dokud neproběhne zápis společnosti do obchodního rejstříku.

h) jiné údaje, které vyžaduje ObchZ³

2.3.1 Stanovy

Stanovy představují dokument, který společnost vydat může, ale nemusí. Právě proto, že zákon nepředepisuje povinnost tento dokument sepsat, u mnoha společností bychom ho hledali marně. V důsledku toho, že vydání stanov je zakládáno na dobrovolnosti, v zákoně není určeno, co příslušné stanovy musí obsahovat. Ovšem pokud se společnost rozhodne, že stanovy vydá, musí to zmínit ve společenské smlouvě. Co tedy stanovy upravují? Z § 110 odst. 2 ObchZ vyplívá, že „*stanovy, upraví vnitřní organizaci společnosti a podrobněji některé záležitosti obsažené ve společenské smlouvě*“.

2.3.2 Návrh na zápis do obchodního rejstříku

Podmínkou pro úspěšný přechod od založení společnosti k jejímu vzniku je podání návrhu na zápis⁴ do obchodního rejstříku. Ten se musí uskutečnit maximálně 90. den od založení společnosti. Před samotným podáním ovšem musí mít společnost splněny ještě dvě skutečnosti. První skutečností je získání podnikatelského oprávnění⁵. Druhou podmínkou je podle § 111 ObchZ, že „*musí být splaceno celé emisní ážio a na každý peněžitý vklad musí být splaceno nejméně 30%. Celková výše splacených peněžitých vkladů spolu s hodnotou splacených nepeněžitých vkladů musí činit alespoň 100 000 Kč*“.⁶ Pokud společnost tyto dvě základní podmínky spl-

³ Mezi jiné údaje můžeme zařadit např. údaje o tom, že zákaz konkurence se kromě jednatelů a dozorčí rady, u nichž je zákaz konkurence povinností, bude týkat také společníků. Dále příplatkovou povinnost společníků, jiný poměr podle kterého je rozdělován zisk a mnoho dalších. Jejich výčet nenajdeme v konkrétním paragrafu ObchZ, ale např. Raban, P. Obchodní zákoník. Komentář. s. 208

⁴ Protože se jedná o první zápis do Obchodního rejstříku je nazýván také prvozápisem

⁵ Tím byli do 1. 7. 2008 živnostenský list nebo koncesní listina. Po tomto datu byly obě tyto listiny nahrazeny výpisem z živnostenského rejstříku.

⁶ Je-li společnost založena jedním zakladatelem, může být zapsána do obchodního rejstříku, jen když je v plné výši splacen její základní kapitál.

ňuje, nic nebrání tomu, aby osoba, která je oprávněna podat návrh na zápis do obchodního rejstříku takto učinila. Kdo patří mezi osobu oprávněnou? V případě s.r.o. je touto osobou jednatel nebo více jednatelů. Jako oprávněné osoby stvrzují svůj souhlas s návrhem na zápis do obchodního rejstříku svými notářsky ověřenými podpisy. Jednatel tedy vyplní formulář se jménem Návrh na zápis nebo zápis změny zapsaných údajů do obchodního rejstříku a pošle nebo osobně ho dodá k příslušnému rejstříkovému soudu.⁷ Návrh samotný je doplněn o listiny, které k němu musí být přiloženy, aby společnost mohla být bez problému do obchodního rejstříku zapsána, a aby mohlo dojít k jejímu následnému vzniku. Těmito listinami jsou např. společenská smlouva (nebo zakladatelská listina), oprávnění k podnikatelské činnosti, výpis z katastru nemovitostí, kterým společnost doloží vlastnické právo k užívaným prostorům kde má sídlo nebo souhlas vlastníka těchto prostor. Tyto listiny patří mezi základní, týkající se pouze samotného návrhu. Rejstříkový soud však dále stanoví, jaké listiny se musí doložit dále pro výkon funkce jednatele, společníků a dalších. Pokud nic nebrání vzniku společnosti, je příslušným rejstříkovým soudem zapsaná do obchodního rejstříku nejpozději 5. den po podání návrhu.

2.4 Práva a povinnosti společníků

Společníkem rozumíme zpravidla takovou osobu, která stojí u samotného zrodu společnosti. Na jejím vzniku se podílí vkladem do společnosti. Podle toho jak velký vklad do společnosti daná osoba vložila vůči základnímu kapitálu, je vypočten její obchodní podíl.⁸ Se vznikem obchodního podílu je společník zavázán ke společnosti určitým vztahem, z jehož fungování vyplývají práva a povinnosti.

Práva můžeme rozdělit do dvou skupin:⁹

1. práva základní (hlavní) - mezi tato práva můžeme zařadit právo hlasovací, kontrolní, právo na podíl na zisku, právo na vypořádání při zániku účasti společníka ve společnosti nebo při zániku společnosti samotné

⁷ Rejstříkovým soudem je krajský soud podle toho, v jakém obvodu má společnost sídlo

⁸ Není-li stanovení obchodního podílu uvedeno ve společenské smlouvě jinak

⁹ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.158

2. práva doplňková (vedlejší) - tato práva představují širou oblast, do které můžeme zařadit, právo podat žalobu jménem společnosti, právo podat k soudu návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, právo disponovat s obchodním podílem

Obdobně povinnosti můžeme rozdělit do dvou skupin na:¹⁰

1. povinnosti základní (hlavní) - nejdůležitější povinností hlavní je povinnost, bez které by žádný vztah společníka a společnosti nevznikl, a to povinnost vkladová. Z povahy obchodní společnosti vyplývá další, neméně důležitá odpovědnost, a to ručení za závazky společnosti. V poslední řadě je třeba zmínit, povinnost podrobit se usnesením valné hromady.

2. povinnosti doplňkové (vedlejší) - mezi tyto řadíme příplatkovou povinnost, povinnost oznámení všech změn společnosti pro účely vedení seznamu společníků, podávání návrhu na změnu zápisu do obchodního rejstříku aj.

2.5 Orgány společnosti

Jako každá obchodní společnost tak i s.r.o. musí být někým vedena, někdo musí uskutečňovat práva a povinnosti, které z života společnosti vyplývají. V s.r.o. najdeme tři orgány, kterými jsou valná hromada, jednatelé a dozorčí rada. Přičemž první dva jmenované jsou zakládány povinně ze zákona a založení třetího orgánu je zcela dobrovolné.

2.5.1 Valná hromada

Valná hromada stojí na nejvyšší příčce společnosti, co se orgánu týče. To ostatně poznáme i ze zásadních a podstatných kompetencí, které jsou vloženy do jejich rukou. Výčet působnosti valné hromady najdeme v § 125 ObchZ, uvádím např. *„schválení jednání učiněných jménem společnosti před jejím vznikem, schvalování stanov a jejich změn, schválení řádné, mimořádné a konsolidované a v případech stanovených zákonem i mezitímní účetní uzávěrky, rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy, rozhodování o zvýšení nebo snížení základního kapitálu, jmenování, odvolání a odměňování jednatelů, jmenování, odvolání a odměňování členů dozorčí rady“*.

¹⁰ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným.s.171

Aby valná hromada mohla veškeré z těchto záležitostí schválit, musí být v první řadě řádně svolána, a to ve shodě se společenskou smlouvou a zákonem. Účastníci valné hromady musí být povoláni minimálně jednou ročně, pokud si to ve společenské smlouvě nebo stanovách nedohodli jinak.¹¹

2.5.2 Jednatel

Jednatel¹² nebo více jednatelů, jak z názvu vyplývá, jedná za konkrétní společnost navenek. Jedná za ní z důvodu existence společnosti s ručením omezeným jakožto právnické osoby, která sama za sebe jednat nemůže. Právě proto, je zřízen orgán jednatele, který funguje jako prostředník mezi společností a obchodními partnery, úřady, zákazníkem apod.

Zastávat postavení jednatele může osoba: fyzická, starší 18 let, plně způsobilá k právním úkonům, bezúhonná, u níž nenastala překážka provozování živnosti, pokud má být osobou oprávněnou k jednání jménem společnosti, musí mít pobyt na území ČR, není zároveň členem dozorčí rady téže společnosti, nevztahuje se na ni zákaz členství, není zároveň prokuristou téže společnosti.¹³

Jednateli přísluší ve společnosti dvě základní funkce a to funkce vnitřní a vnější. Mezi funkce vnitřní bychom zařadili vše, co je jednatel schopen ovlivnit uvnitř společnosti tzv. obchodní vedení. Funkce vnější naopak vyjadřuje postavení jednatele vůči osobám z vnějšku tzv. jednatele oprávnění. Jednatelé, jejichž funkce vznikla v době před podepsáním společenské smlouvy, musí být v této smlouvě zapsáni a to jménem, příjmením, bydlištěm a také způsobem, určující kompetence v jednání za společnost. Jednatelé, kteří byli zvoleni později, už během fungování společnosti, do společenské smlouvy být dopsáni nemusí.

Jednatel je při svém výkonu podle § 136 ObchZ omezen tzv. zákazem konkurence. Z tohoto zákazu vyplývá, že osoba ve funkci jednatele nemůže:

„1. podnikat ve stejném nebo obdobném oboru podnikání společnosti ani vstupovat se společností do obchodních vztahů

¹¹ Dle § 128 odst. 1 „Valná hromada, která schvaluje řádnou účetní závěrku, se musí konat nejpozději do šesti měsíců od posledního dne účetního období.“

¹² Tato podkapitola je pojata krátkou formou, konkrétněji bude rozvedena v druhé části bakalářské práce

¹³ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.274

2. *zprostředkovávat nebo obstarávat pro jiné osoby obchody společnosti*
3. *účastnit se podnikání jiné společnosti jako společník s neomezeným ručením nebo ovládající osoba jiné osoby se stejným nebo podobným předmětem podnikání*
4. *vykonávat činnost jako statutární orgán nebo jako člen statutárního nebo jiného orgánu jiné právnické osoby se stejným nebo obdobným předmětem podnikání, leda jde o koncern“*

2.5.3 Dozorčí rada

Dozorčí rada je orgánem, do jehož kompetence spadá dozor a kontrola nad celým životem společnosti. Kontrolu provádí napříč celou společností a hlavně napříč jejími orgány. Je oprávněna pravomocemi, jejichž výčet je uveden v §138 ObchZ. V těchto pravomocích nesmí být nikým a ničím omezena. Mohou ji být pouze přiděleny navíc další, které zákon neupravuje. Čeho se případné rozšíření týká, musí být vždy uvedeno ve společenské smlouvě, stejně jako samotné zřízení dozorčí rady. Dozorčí rada tedy podle § 138 ObchZ:

- „1. *dohlíží na činnosti jednatelů*
2. *nahlíží do obchodních a účetních knih a jiných dokladů a kontroluje tam obsažené údaje*
3. *přezkoumává řádnou, mimořádnou a konsolidovanou, popřípadě i mezitímní účetní uzávěrku a návrh na rozdělení zisku nebo úhrady ztráty a předkládá své vyjádření valné hromadě*
4. *podává zprávy valné hromadě ve lhůtě stanovené společenskou smlouvou, jinak jednou ročně“*

Množství členů je stanoveno na minimálně tři. Přičemž zákon stanoví, že mezi tyto tři osoby nikdy nesmí patřit jednatel. Toto omezení je logické, protože v případě, že by jednatel dohlížel sám na sebe, kontrola by nevzbuzovala žádnou důvěru a byla by proto vcelku zbytečná.

Další omezení zákon neudává, a proto se členem může stát každá osoba, která je zvolena valnou hromadou za předpokladu, že: jde o fyzickou osobu, starší 18

let, plně způsobilou k právním úkonům, bezúhonnou, nenastala u ní překážka v provozování živnosti, nevztahuje se na ni zákaz členství.¹⁴

Volba valnou hromadou je nutná, pokud jde o společnost, která si ustanovila, že zřídí dozorčí radu až po samotném vzniku společnosti. Pokud by totiž šlo o společnost, která si dozorčí radu zřídila už při zakládání společnosti, potom její členové jsou do své funkce jmenováni společníky. Vždy musí odpovídat počet členů počtu, jaký udává společenská smlouva. Pokud však dojde z jakýchkoli důvodů k uvolnění pracovní pozice, musí být bezpodmínečně jmenován nástupce, a to do maximálně tří měsíců. Obdobně jako jednatele, tak i členy dozorčí rady postihuje zákaz konkurence.

2.6 Ručení

Otázka ručení vyplývá už ze samotného názvu společnosti. Toto označení nám napoví, že ručení je omezeno. Je omezeno především tím, že je u tohoto typu obchodní společnosti oddělen soukromý majetek podnikatele od majetku společnosti. Právě toto je obrovská výhoda, kterou s.r.o. přináší a možná také jeden z důvodů, proč s.r.o. patří mezi nejčastější formu podnikání v České republice. Ovšem je nutno poznamenat, že musíme rozlišovat ručení společnosti a ručení společníků. A to tak, že omezené ručení, o kterém jsem se zmínila, je bráno v potaz pouze pro společníky, protože společnost jako taková odpovídá za své závazky celým svým majetkem.

Společníci ručí společně a nerozdílně za závazky společnosti do výše souhrnu nesplacených částí všech vkladů všech společníků podle stavu zápisu v obchodním rejstříku. To znamená, že věřitel může uplatnit svoji pohledávku u kteréhokoliv společníka a ten je povinen ji do výše společného ručení uspokojit. Zápisem splacení všech vkladů do obchodního rejstříku ručení zaniká.¹⁵

2.7 Rezervní fond

Rezervní fond představuje určitou peněžní částku ze zisku, kterou si je společnost povinna ukládat mimo na „horší časy“. Slouží především k uspokojení věřitele v době, kdy se společnost dostane do ztráty. Jak bylo zmíněno jde o částku odebra-

¹⁴ KNAPP,V.;ELIÁŠ,K. Společnost s ručením omezeným a její jednatel.část.7.díl 4.str.10

¹⁵ Zákon č. 513/ 1991 Sb.,obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

nou ze zisku, proto rezervní fond společnost zakládá většinou až v 1. roce kdy tohoto zisku dosahuje. Není však vyloučeno, že společnost zřídí rezervní fond už při jejím založení. V takovém případě musí společníci přistoupit na tzv. příplatkovou povinnost, kdy jejich vklady jsou navýšeny o příspěvek do rezervního fondu. Částka, kterou je společnost povinna z čistého zisku odčerpat, je zákonem stanovena procentuálně a to podle § 124 ObchZ „ve výši *nejméně 10 % z čistého zisku, avšak ne více než 5 % z hodnoty základního kapitálu*“. Zákon stanoví pouze minimální hranici, pod kterou se nesmí společnost dostat. Ve stanovách a společenské smlouvě však může být určena vyšší procentuální hranice než je dána zákonem.

*„Tento fond se ročně doplňuje o částku určenou ve společenské smlouvě nebo ve stanovách, nejméně však 5 % z čistého zisku, až do dosažení výše rezervního fondu určené ve společenské smlouvě nebo ve stanovách, nejméně však do výše 10 % základního kapitálu.“*¹⁶ Pokud společnost vytváří rezervní fond jen v minimální hodnotě stanovené zákonem, je pro ni stanoveno, že tyto peníze může použít výhradně jen na pokrytí své ztráty. Na druhou stranu pokud ukládá do rezervního fondu částku nad limit povinností, tak s takto ušetřenými penězi disponují jednatelé. Vždy však shodně se zákonem, společenskou smlouvou nebo stanovami.

2.8 Změna společenské smlouvy

Společenská smlouva musí odrážet aktuální stav ve společnosti. Ve společnosti během její působnosti samozřejmě dochází ke změnám. Může dojít např. ke změně firmy, sídla, výše základního kapitálu. Právě tyto skutečnosti musí být vždy ve společenské smlouvě zaznamenány tak, aby společenská smlouva a stav ve společnosti nebyly v rozporu. Nejjednodušším způsobem, jak může dojít ke změně společenské smlouvy, je dohoda. V případě změny společenské smlouvy jde o dohodu mezi všemi společníky, která musí být podložena notářským zápisem. Druhým orgánem, pod který spadá kompetence změny společenské smlouvy, je valná hromada. Aby valná hromada změnu prosadila, musí s ní souhlasit dvoutřetinová většina všech společníků¹⁷. Každou změnu je podle zákona jednatel povinen bez zbytečného od-

¹⁶ Zákon č. 513/ 1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ Není-li ve společenské smlouvě stanoven vyšší počet společníků

kladu oznámit rejstříkovému soudu, a to s přiložením konkrétních dokumentů, kterých se změna týká.

2.8.1 Zvyšování základního kapitálu

Zvyšování základního kapitálu (dále jen ZK) je právě jedna z kompetencí valné hromady. Zvýšení musí být prosazeno dvoutřetinovou většinou společníků a podloženo notářským zápisem. Tato podstatná změna musí být oznámena rejstříkovému soudu, kde bude promítnuta změnou v obchodním rejstříku. Jak může společnost ZK tedy zvýšit? Existují dva způsoby, kterými je vložení nových vkladů a zvýšení ZK z vlastních zdrojů společnosti. „*Zvýšení ZK novými vklady se označuje jako efektivní zvýšení ZK, neboť v jeho důsledku vzroste hodnota majetku společnosti.*“¹⁸

Ke zvýšení může dojít vkladem peněžitým, ale i vkladem nepeněžitým. Společnost se musí ujistit, před samotným svoláním valné hromady, že splňuje podmínku danou zákonem a to, že pokud zvyšuje ZK peněžitými vklady, tak musí mít své nynější peněžité vklady úplně splaceny. U nepeněžitých vkladů tento předpoklad, ale neplatí. Proto nové, nepeněžité vklady mohou navýšit ZK i bez podmínky splacení nynějších nepeněžitých vkladů společnosti. Pokud je toto splněno, je svolána valná hromada, na které musí být projednána konkrétní suma, o kterou bude ZK zvýšen, datum do kterého musí být nový vklad vložen a pokud dochází ke zvýšení nepeněžitým vkladem, určení co je tímto vkladem a jeho znalecké ocenění.¹⁹

„*Zvýšení ZK z vlastních zdrojů společnosti se označuje jako nominální zvýšení, neboť nemá žádný vliv na hodnotu majetku společnosti.*“²⁰ V tomto případě dochází k přesunu majetku společnosti (ne však vkladů) do ZK. Aby k tomuto přesunu mohlo dojít, musí společnost přizvat auditora ke schválení řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní uzávěrky.²¹ Auditor nesmí mít k účetní uzávěrce žádné výhrady. Zákon stanoví maximální částku, o kterou může být ZK takto zvýšen. Tuto částku zjistíme,

¹⁸ BARTOŠÍKOVÁ, M.; ŠTENGLOVÁ, I. Společnost s ručením omezeným. s.219

¹⁹ KNAPP, V.; ELIÁŠ, K. Společnost s ručením omezeným a její jednatel. Část 3.díl 9.str 2-3.

²⁰ BARTOŠÍKOVÁ, M.; ŠTENGLOVÁ, I. Společnost s ručením omezeným. s.222

²¹ Účetní závěrka musí být podle § 208 ObchZ „*sestavena z údajů zjištěných nejpozději ke dni, od něhož v den rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu neuplynulo více než šest měsíců.*“

pokud od sebe odečteme na jedné straně vlastní kapitál a na straně druhé součet základního kapitálu a rezervního fondu.

Dále zákon stanoví, že ke zvýšení ZK vlastními zdroji nesmí být použito peněz z rezervního fondu, ani jiných fondů, které si společnost sama zřídila a jiných zdrojů, které společnost vlastní a u kterých si stanovila účel, který nelze změnit.²²

2.8.2 Snižování základního kapitálu

Obdobně jako v případě zvýšení ZK, tak i v případě snížení ZK, spadá tato změna do pravomoci valné hromady. Shodný je i počet účastníků, který tuto změnu musí stvrdit svým souhlasem a nutnost mít toto stvrzení podloženo notářským zápisem. I tato změna se projeví změnou v obchodním rejstříku. Jak lze tedy naopak ZK snížit? Mohlo by se zdát, že obdobně jako při zvýšení rozlišujeme 2 způsoby a to efektivní a nominální, bude tomu tak i u procesu snížení. Opak je, ale pravdou. V tomto případě totiž nalézáme pouze jeden postup, jak snížení dosáhnout. Jaké jsou tedy jednotlivé kroky v tomto postupu? Začněme omezením, které najdeme v § 108 odst. 1 ObchZ, to nám říká: „*výše ZK společnosti musí činit alespoň 200 000*“. Proto právě minimálně tuto částku musíme vždy najít na účtu ZK a pod tuto částku se procesem snížení nemůžeme dostat. Druhé omezení se týká společníků a vychází z § 109 odst. 1 ObchZ. „*výše vkladu společníka musí činit minimálně 20 000 Kč*.“ Snižováním tedy nesmí být ani tato hranice překročena. Pro společníky zároveň platí další podmínka, která určuje, v jakém poměru může ke snížení u jednotlivých společníků dojít. Zde platí, že všichni společníci jsou si rovni. Proto jejich vklady mohou být vždy sníženy pouze o stejnou částku. Nemůže např. dojít k situaci, že vklad jednoho by byl snížen o 10 000 Kč, vklad druhého o 20 000 Kč a vklad třetího např. zcela zanikl²³. Návrh na snížení ZK, který by tyto podmínky nesplňoval, rejstříkový soud nepřijme.

Pokud společnost dané podmínky splňuje, nic nebrání svolání valné hromady. Na zasedání valné hromady musí být projednána konkrétní suma, o kterou bude ZK

²² Zákon č. 513/ 1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²³ V jediném případě je nerovnoměrné snížení ZK umožněno, a to v situaci kdy s tím všichni společníci souhlasí

snížen, změna hodnoty vkladu společníků a rozhodnutí, jak bude naloženo s částkou o kterou bude ZK snížen.²⁴

Následujícím krokem ovšem není bezodkladné podání návrhu na měnu ZK k příslušnému rejstříkovému soudu, ale v případě snížení je mezi tyto kroky vložen ještě jeden podstatný „mezikrok“, který se snaží ochránit věřitele společnosti, které snížení ZK může ohrozit. V tomto mezikroku je jednatelům uložena povinnost nejpozději 15. den od rozhodnutí valné hromady poprvé zveřejnit v obchodním věstníku její usnesení, a po třiceti dnech takto učinit opakovaně, vždy s výzvou věřitele k přihlášení pohledávek u společnosti nejpozději 90.den po druhém zveřejnění.²⁵

Poslední krok, který jsem již zmínila, musí být doložen důkazem, že k zveřejnění v obchodním věstníku vážně došlo, a taky, že pohledávky věřitelů byly zajištěny.

2.9 Zrušení a zánik společnosti

Obdobně jako rozlišujeme založení a vznik společnosti, je také rozdíl mezi zrušením a zánikem společnosti. Zrušení bychom mohli srovnat se založením. Pokud společnost zrušíme, nezanikají nám přitom práva a povinnosti, stejně jako při jejím založení nám nevznikají. Naopak vznikem společnosti získáváme právní subjektivitu²⁶ a zánikem tuto subjektivitu ztrácíme. Jak tedy společnost zanikne v souladu s právem? Prvním krokem k úspěšnému zániku společnosti je tedy její zrušení. Otázku zrušení společnosti upravuje ObchZ ve dvou podobách, a to zrušení s likvidací a zrušení bez likvidace. Jak lze poznat, o které zrušení se jedná? Podstatnou roli zde hraje majetek, neboli jmění společnosti. V případě zrušení bez likvidace totiž tento majetek nezaniká společně se zánikem společnosti, pouze je převeden na jiného právního nástupce. V případě zrušení s likvidací je situace, ale opačná. Zde totiž celý majetek zaniká. Zánik probíhá ve formě rozdělení, v první řadě mezi věřitele²⁷ a poté mezi vlastníky společnosti. §68 odst. 3 ObchZ uvádí právní důvody pro zrušení společnosti, uvádím např: „*uplynutí doby, na kterou byla založena, dosažení*

²⁴ BARTOŠÍKOVÁ,M.;ŠTENGLOVÁ,I.Společnost s ručením omezeným. s.226

²⁵ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.377

²⁶ Právní subjektivita =způsobilost vystupovat v právních vztazích vlastním jménem a nést majetkovou odpovědnost z těchto vztahů vznikající

²⁷ Věřitel musí pohledávku vůči společnosti uplatnit

účelu pro který byla založena, dnem uvedeným v rozhodnutí společníků nebo orgánu společnosti o zrušení společnosti, dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení společnosti, dnem uvedeným v rozhodnutí společníků nebo orgánu společnosti, pokud dochází k zániku společnosti v důsledku fúze, převodu jmění na společníka nebo v důsledku rozdělení²⁸. Tyto důvody mohla společnost sama ovlivnit. Jsou založeny na její dobrovolnosti. Avšak existují důvody, kdy společnost může být zrušena také nedobrovolně, a to s vůle soudu na návrh živnostenského úřadu, finančního úřadu, věřitele, jednatele atd. Tyto případy najdeme v § 68 odst. 6 ObchZ, uvádím např: „během uplynulých dvou let se nekonala valná hromada nebo v uplynulém roce nebyly zvoleny orgány společnosti, kterým skončilo nebo jejichž všem členům skončilo funkční období před více než jedním rokem, anebo společnost po dobu delší než dva roky neproказuje žádnou činnost, společnost pozbude oprávnění k podnikatelské činnosti, společnost porušuje povinnost vytvářet rezervní fond“. Avšak i v těchto případech společnost nemusí být zrušena bezpodmínečně. Soud totiž stanoví lhůtu, v které se může společnost pokusit konkrétní případ, pro který by měla být zrušena odstranit a pokud tak do dané lhůty učiní, z rozhodnutí soudu zrušena nebude.

2.9.1 Likvidace společnosti

Aby společnost, která nemá právního nástupce, mohla zaniknout, musí podle ObchZ projít po faktickém zrušení společnosti procesem likvidace, přičemž den začátku likvidace je shodný se dnem zrušení společnosti. Aby případní zákazníci společnosti, její věřitelé, úřady apod. věděli, že společnost vstoupila do procesu likvidace, je nutný zápis této skutečnosti v obchodním rejstříku. Existují ovšem výjimky, kdy i přesto, že společnost právního nástupce nemá, tak do procesu likvidace vstoupit nemusí. Je to v případě, kdy „byl zamítnut návrh na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku, soud zrušil konkurs, protože majetek společnosti nepostačuje k úhradě nákladů konkursu nebo soud zrušil konkurs po splnění rozvrhového usnesení.“²⁸ Pokud společnost ani pod jeden z těchto případů nespadá, je potřeba zvolit osobu, která bude zodpovědná za celý proces likvidace.

Touto oprávněnou osobou je tzv. likvidátor. Zvolení likvidátora do funkce podléhá tomu, zda společnost byla zrušena dobrovolně nebo nedobrovolně. V případě

²⁸ BARTOŠÍKOVÁ,M.;ŠTENGLOVÁ,I. Společnost s ručením omezeným. s.267

dobrovolného zrušení, spadá volba funkce likvidátora do kompetence jednoho statutárního orgánu s.r.o., a to valné hromady. V případě nedobrovolného zrušení z vůle soudu, osobu likvidátora stanoví právě tento soud. Kdo se může stát likvidátorem? Vzhledem k tomu, že zvolený likvidátor přejímá částečně kompetence jednatele²⁹, musí osoba zastávající funkci likvidátora, splňovat podmínky pro výkon právě této funkce. Po zvolení do funkce musí likvidátor učinit jisté kroky.

Prvním krokem je sestavení likvidační účetní rozvahy, soupisu majetku a mimořádné účetní závěrky.³⁰ Druhým krokem je zajistit, aby se všichni věřitelé o vstupu společnosti do likvidace dozvěděli. Toho likvidátor dosáhne zveřejněním v obchodním věstníku, kde věřitele společnosti vyzve, aby v nejpozději devadesátidenní lhůtě přihlásili dané pohledávky. V dalších krocích se likvidátor stará o uspokojení nároků věřitelů. V první řadě uspokojuje nároky zaměstnanců společnosti, následně se stará o nedoplatky společnosti na sociálním a zdravotním pojištění, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a v neposlední řadě se snaží vyřešit nedoplatky daní. Dalším z jeho úkolů je zařízení úschovy listin, které musí být ze zákona po určitou dobu uschovány a případná skartace těch listin, které úschovu nevyžadují. Po vypořádání všech zmíněných osob a institucí, kterých se likvidace týká, provede likvidátor konečnou účetní závěrku, z které se zjistí likvidační zůstatek. *„Likvidačním zůstatkem se přitom rozumí čistý majetkový zůstatek, jenž vyplyne z likvidace, tedy majetkový přebytek po odečtení všech výdajů spojených s likvidací a uspokojením nároků věřitelů.“*³¹ Pokud je tedy nějaký likvidační zůstatek zjištěn, jak bude rozdělen? Podle §153 ObchZ *„při zrušení společnosti s likvidací má každý společník nárok na podíl na likvidačním zůstatku. Tento podíl se určuje poměrem obchodních podílů, nestanoví-li společenská smlouva něco jiného“*. Rozdělení likvidačního zůstatku má za následek ukončení likvidace. Likvidátor však musí splnit ještě dvě poslední povinnosti. První je sepsání seznamu společníků, kterým byl vyplacen podíl ze zjištěného čistého majetku a druhou je podání návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku. Dnem výmazu z rejstříku společnost zaniká.

²⁹ Částečně proto, že může rozhodovat pouze ve věcech, které vedou k likvidaci společnosti, ne v jiných

³⁰ Pokud mimořádnou účetní závěrku vyhotovil již jednatel v den před vstupem společnosti do likvidace, tak ji vyhotovovat nemusí

³¹ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.403

2.9.2 Zrušení společnosti s právním nástupcem

ObchZ rozeznává tři způsoby, kdy může dojít k zrušení společnosti s právním nástupcem v s.r.o. Mezi tyto tři způsoby patří fúze, převod obchodního jmění na společníka a rozdělení.

1. fúze

V případě fúze rozlišujeme její dva typy, a to fúzi sloučením a fúzi splynutím. O fúzi sloučením se jedná, pokud existují např. dvě společnosti, jedna z nich zanikne a její práva a povinnosti přejdou na společnost druhou, tzv. nástupnickou. Přičemž práva a povinnosti v sobě zahrnují i práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů. Naopak o fúzi splynutím hovoříme, pokud jsou dvě společnosti, které zaniknou a práva a povinnosti obou přecházejí na nově vzniklou společnost.³²

2. převod obchodního jmění na společníka

Převod obchodního jmění na společníka představuje situaci, kdy zanikající společnost převede všechny práva a povinnosti na jednoho společníka. Na něj přechází i celý majetek společnosti, společně s pracovněprávními povinnostmi. V případě, kdy společnost, která zaniká, měla společníků více, ale k převodu obchodního podílu byl vybrán pouze jeden, tak tento jeden společník se musí vyrovnat se zbylými společníky, protože jejich funkce zánikem společnosti zaniká.³³

Převod obchodního jmění však nemůže být proveden u jakéhokoli společníka. „*Převod jmění na společníka je možný pouze tehdy, pokud má tento společník obchodní podíl, k němuž přísluší vklad, jehož výše dosahuje nejméně 90% ZK zrušované společnosti.*“³⁴

3. rozdělení

V případě rozdělení rozlišujeme tři typy, respektive dva. Prvním typem je rozdělení sloučením, druhým, rozdělení se založením nových právnických osob a třetí typ je pouze kombinací dvou předchozích. Rozdělení společnosti by se dalo přirovnat ke

³² BARTOŠÍKOVÁ,M.;ŠTENGLOVÁ,I.Společnost s ručením omezeným. s.276

³³ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.429

³⁴ Tuto právní úpravu bylo možno najít v Obchz § 153 c, po novelizaci byl tento paragraf zrušen a problematika zániku společnosti s přechodem obchodního jmění na právních nástupce je nově upravena v § 349-353 zákona č. 128/2008 Sb.,o přeměnách společností a družstev

sloučení v případě fúze. Jde o stejný proces, kdy nevzniká nová společnost. Pouze práva a povinnosti společnosti, která zanikají, přecházejí do nové společnosti, která již existuje. Obdobně rozdělení se založením nových právnických osob by se dalo srovnat s fúzí splynutím. V tomto případě společnost zaniká a práva a povinnosti ze zaniklé společnosti přecházejí na novou společnost, která teprve nově vznikne. V posledním případě, tedy v případě kombinace, se práva a povinnosti zanikající společnosti rozdělí. Jejich první část přejde do existující společnosti (sloučení) a druhá část do nově vzniklé společnosti (založení nových právnických osob).³⁵

3 Postavení jednatele ve společnosti s ručením omezeným

3.1 Předpoklady pro výkon funkce jednatele

V předchozí kapitole jsem zmínila základní podmínky týkající se osoby, která by v s.r.o. chtěla vykonávat funkci jednatele, zde bych je ráda blíže rozvedla. Důležité je zdůraznění slova chtěla, protože základním předpokladem výkonu funkce jednatele je, že osoba, která bude v budoucnu tuto funkci vykonávat, ji vykonávat sama dobrovolně chce. Výkon funkce jednatele je ovlivněn dvěma důležitými právními předpisy. Prvním je samozřejmě ObchZ a druhým, co se týče podmínek pro výkon funkce jednatele důležitějším, je Živnostenský zákon. Osoba jednatele musí totiž v první řadě splňovat všeobecné podmínky provozování živnosti.

První z těchto podmínek je dosažení věku 18 let, tedy plnoletosti. Tato podmínka je logická a vyplývá z toho, že jednateli jsou do rukou vloženy kompetence ovlivňující celý život samotné společnosti. Proto je zapotřebí, aby s takovými pravomocemi disponovala osoba fyzicky a psychicky vyzrálá, tedy osoba taková, která je plně způsobilá k právním úkonům. Osobou plně způsobilou k právním úkonům rozumíme v českém právu právě osobu, která dosáhla věku minimálně 18 let. Je zapotřebí, aby osoba jednatele byla osoba důvěryhodná, z tohoto důvodu se požaduje u jednatele bezúhonnost, která je doložena výpisem z rejstříku trestů. Kdo je osoba bezúhonná? Na tuto otázku nalezneme odpověď v § 6 odst. 2 živnostenského zákona, který uvádí dva případy, kdy člověk nemůže být nazván bezúhonným. Jde o případy, kdy takovýto člověk byl pravomocně odsouzen: „ a) *pro trestný čin spáchaný*

³⁵ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.444

úmyslně, ať již samostatně nebo v souběhu s jinými trestnými činy, a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání nejméně jednoho roku, nebo b) pro trestný čin spáchaný úmyslně, na který se nevztahuje ustanovení písmene a), jestliže byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním, pokud se na něho nehledí, jako by nebyl odsouzen“. Pokud osoba usilující o funkci jednatele ani pod jeden z těchto případů nespadá, je nazvána osobou bezúhonnou. Nemít možnost vykonávat funkci jednatele však nesouvisí pouze s věkem, bezúhonností nebo způsobilostí k právním úkonům, ale v poslední řadě mohou stát v cestě zvolení do funkce další důvody, které najdeme v § 8 Živnostenského zákona.

Tyto důvody se neztotožňují s provozováním živnosti a rovněž také, se zvolením do funkce jednatele. Mezi zmíněné důvody patří situace, kdy na majetek osoby provozující živnost byl prohlášen konkurs, osobě provozující živnost bylo zrušeno živnostenské oprávnění, osobě provozující živnost byl soudem nebo jiným správním orgánem uložen trest ve formě zákazu činnosti. V neposlední řadě se provozování živnosti neshoduje s osobou, u které došlo k zamítnutí insolvenčního návrhu z důvodu nedostatku majetku, který nepokryje ani náklady s insolvenčním řízením spojené. U takovéto osoby je stanoven tříletý zákaz provozování živnosti.³⁶

3.2 Vznik funkce jednatele

Funkce jednatele může vzniknout ve dvou odlišných okamžicích.

Prvním okamžikem je případ, kdy funkce vzniká sepsáním ve společenské smlouvě, kterou se zakládá nová společnost. Jedná se tedy o situaci, kdy je jednatel jmenován do funkce tím, že do společenské smlouvy vepíše své jméno a bydliště společně s uvedením, jak za tuto společnost jedná a k této smlouvě přiloží svůj souhlas podpisem. Funkce jednatelem byla v této fázi „založena“, ale tímto okamžikem ještě jednatel nemůže nakládat s právy a povinnostmi s tou funkcí spojenými. Tyto práva a povinnosti mu vzniknou, až se samotným vznikem společnosti.

V případě druhém se jedná o vznik funkce jednatele ve společnosti, která již existuje. V takové situaci je prvním krokem k tomu, aby se fyzická osoba mohla stát

³⁶ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

jednatelům její jmenování³⁷ příslušným orgánem. Orgánem zodpovídajícím za jmenování jednatele je orgán v s.r.o. nejvyšší, tedy valná hromada. Valná hromada je schopna jmenovat do funkce jednatele, pokud s tím vyjádří souhlas její nadpoloviční většina.³⁸ Pokud jednatel splňuje pro jmenování všechny zákonem stanovené podmínky, nic nebrání tomu, aby byl zapsán do obchodního rejstříku a tím oficiálně vznikla jeho funkce.

Jak dlouho smí jednatel setrvat ve funkci, do které byl jmenován? Tedy jinými slovy, jak dlouhé je funkční období jednatele? ObchZ stanoví, že pokud není ve společenské smlouvě uvedeno, že jednatel je jmenován na dobu určitou nebo pokud při volbě do funkce valná hromada neurčila konkrétní dobu, po kterou bude moc budoucí jednatel svou funkci vykonávat, automaticky se jednatel stává jednatelem na dobu neurčitou.

3.3 Obchodní vedení a jednání jménem společnosti

Jak obchodní vedení, tak jednání jménem společnosti na společnost maximálně působí. Působení probíhá ve dvou odlišných směrech. Prvním tímto směrem je ovlivňování interního chodu společnosti, záležitostí, které nevystupují navenek, záležitostí samotného vnitřního, každodenního života společnosti. Naopak, jednání jménem společnosti představuje opačnou stranu mince. Představuje rozhodnutí jednatele vůči třetím osobám, tedy jde o záležitosti, které sahají za hranici vnitřní oblasti společnosti. Přestože jsou tyto dva směry teoreticky odděleny, v praxi se setkáváme s tím, že ve velké většině na sebe navazují. A to tak, že jakým způsobem jednatel přistupuje k obchodnímu vedení, ovlivňuje zároveň jeho jednání jménem společnosti.

3.3.1 Obchodní vedení

Co přesně znamená pojem obchodní vedení, bychom v ObchZ nenašli. Vysvětlení tohoto pojmu udává Důvodová zpráva zákona č.370/2000 Sb. v které je

³⁷ Obchodní zákoník používá v souvislosti s vznikem funkce člena statutárního orgánu dva rozdílné pojmy a to pojmy zvolit a jmenovat. Je zde použito pravidlo, podle kterého jednatele jsou do své funkce jmenováni

³⁸ Ve společenské smlouvě může být uvedeno, že s jmenováním musí souhlasit vyšší počet než nadpoloviční většina přítomných

uvedeno, že obchodním vedením je míněno: „*provozování základní hospodářské činnosti a rozhodování o záležitostech uvnitř společnosti*“. Většina autorů si obchodní vedení, ale vykládá po svém. Např. Dvořák³⁹ uvádí že : „*obchodní vedení lze nejlépe charakterizovat jako, průběžnou pravidelnou správu záležitostí společnosti a jejího podniku, tzn. rozhodování o organizačních, technických, obchodních, personálních, finančních aj. otázkách běžného života*“. Jak už jsem zmínila, společnost může mít jednoho jednatele, ale jednatelů může mít i více. V případě jednoho jednatele je to jasné, obchodní vedení je plně v jeho rukou. Ale, který z jednatelů rozhoduje o obchodním vedení v případě, že jich je ve společnosti více než jeden? V takovém případě, je podle § 134 ObchZ potřeba souhlasu většiny jednatelů. V praxi to tedy vypadá tak, že se všichni jednatelé setkají na pravidelné schůzce, kde proberou otázky týkající se aktuálního problému z oblasti obchodního vedení, navrhnou řešení a pokud je toto schváleno souhlasem většiny jednatelů⁴⁰, je o konkrétní záležitosti rozhodnuto.

3.3.2 Jednání jménem společnosti

Obdobně jako pojem obchodní vedení ani pojem jednání jménem společnosti není v ObchZ konkrétněji vysvětlen. V ObchZ najdeme pouze ustanovení týkající se počtu jednatelů ve společnosti a tím pádem určení, jak za ní jednotliví členové statutárního orgánu mohou jednat. Co bychom tedy mohli nazvat jednáním jménem společnosti? Za takový případ je např. možné uvést uzavření smlouvy o nákupu nějakého zboží. V tomto případě svým podpisem jednatel za celou společnost souhlasí s podmínkami nákupu a nákup je jménem společnosti proveden. V případě, že má společnost jediného jednatele, je jednání jménem společnosti jasné. Za tuto společnost jedná navenek pouze tento konkrétní jednatel a každý právní úkon je doprovázen souhlasem tohoto jediného jednatel. Jak by to, ale bylo v případě většího počtu jednatelů? Musel by např. každou smlouvu uzavřenou jménem společnosti stvrdit svým podpisem každý z jednatelů? Nepřímou odpověď nalezneme v § 133 odst. 1, v kterém je stanoveno: „*statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů, je-li jednatelů více, je oprávněn jednat jménem společnosti každý z nich samo-*

³⁹ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.271

⁴⁰ Ve společenské smlouvě může být opět stanoveno, že je k souhlasu potřeba více hlasů než většiny jednatelů.

statně, nestanoví-li společenská smlouva nebo stanovy jinak“. Z tohoto paragrafu tedy vyplývá, že k uzavření smlouvy by tedy stačilo podpisu pouze jednoho z jednatelů, pokud by ve stanovách nebo společenské smlouvě společnosti nebylo uvedeno něco jiného.

Kdyby např. společnost měla 4 jednatele, ve společenské smlouvě nebo ve stanovách si může určit, že jednatel A s jednatelem C mohou jednat vždy samostatně, ale proto, aby mohl být právní úkon uzavřený jednatelem B platný, je zapotřebí, aby jednatel B jednal společně s jednatelem D. V opačném případě, by to mělo za následek neplatnost právního úkonu uzavřeného jednatelem B.⁴¹

Když bychom tedy porovnali obchodní vedení a jednání jménem společnosti je jasné, že v druhém případě má jednatel, pokud jedná samostatně, větší volnost. Nemusí svolávat pravidelné schůzky a každou projednávanou věc schvalovat hlasováním, jak je tomu v případě interních záležitostí. Na druhou stranu je vložena do rukou jednoho jednatele pravomoc, která ovlivňuje všechny ostatní.⁴²

Proto si myslím, že jednání samostatně vůči třetím osobám sice není administrativně tak náročné, ale na druhou stranu, by si společnost např. měla určit, že ačkoli každý jednatel smí jednat samostatně, v případech, kdy se jedná o uzavření smlouvy na nějakou vysokou sumu nebo v případě prodeje či nákupu nemovitosti, je zapotřebí jednání společného.

3.4 Právní režim vztahu jednatele a společnosti

Jednatel má k s.r.o. určitý vztah, z kterého mu plynou práva a povinnosti. Tento vztah může být stvrzen smlouvou. V případě jednatele, se jedná o smlouvu o výkonu funkce jednatele. Zde je nutno podotknout, že vztah jednatele a společnosti nesmí být podložen pracovní smlouvou. V praxi se však častěji, alespoň u menších společnostech, setkáváme s tím, že vztah jednatele a společnosti není určen žádnou smluvní úpravou.

⁴¹ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.273

⁴² Rada, I. Jednatelé s.r.o. Představenstvo a.s. s.69

3.4.1 Postavení jednatele bez smluvní úpravy se společností

V případě, kdy jednatel vykonává svou funkci bez uzavření smlouvy o výkonu funkce, se jeho vztah ke společnosti řídí podle § 66 odst. 2 ObchZ přiměřeně⁴³ ustanovením o mandátní smlouvě.

Z tohoto ustanovení lze např. odvodit, že jednatel má nárok na úplatu za výkon své funkce, má nárok na navrácení nákladů, které při výkonu své funkce musel vynaložit, jednatel musí vždy jednat v dobrém zájmu společnosti a řídit se jejími pokyny, od těchto pokynů se může odchýlit jen v jediném případě a to jen je-li to nutné v zachování dobrého zájmu společnosti a v neposlední řadě jednatel odpovídá za škodu na věcech, které převzal od třetích osob.⁴⁴

3.4.2 Smlouva o výkonu funkce

Smlouva o výkonu funkce umožňuje uzavřít vztah mezi jednatelem a společností odlišně, než v případě, kdy tento vztah není stvrzen smlouvou a řídí se tak ustanoveními mandátní smlouvy, jak jsem zmínila výše. Ačkoli smlouva umožňuje upravit práva a povinnosti odlišně, vždy musí být dodrženo pravidlo, že nesmí jít o odlišné upravení od závazného ustanovení ObchZ, týkající se postavení členů statutárního orgánu. Co taková smlouva musí obsahovat, aby nebyla v rozporu s právem, z ustanovení ObchZ nezjistíme. Proto je zapotřebí se držet obecných ustanovení Občanského zákoníku. ObchZ však 2 podmínky v uzavření smlouvy o výkonu funkce požaduje. První touto podmínkou je písemná forma smlouvy a druhou je schválení této písemné smlouvy valnou hromadou.

Jde vidět, že smlouva o výkonu funkce je založena na dohodě mezi jednatelem a společností v tom, co do takové smlouvy bude a nebude zahrnuto. Smlouva může např. obsahovat bližší rozvedení práv a povinností jednatele, závazků vůči společnosti, stanovení výše odměny a podílu na zisku společnosti, které jednatelem za výkon

⁴³ Legislativní pravidla vlády ČR, Čl. 41: Použití slov „přiměřeně.“ Slova „přiměřeně“ ve spojení s odkazem na jiné ustanovení téhož nebo jiného právního předpisu lze použít výjimečně; vyjadřuje volnější vztah mezi tímto ustanovením a vymezenými právními vztahy. Používá se například obratu „Pro platí přiměřeně § . odst. ...“.

⁴⁴ Rada, I. Jednatelé s.r.o. Představenstvo a.s. s.33

funkce náleží a jaké mu přísluší další požitky spojené s výkonem funkce např. služební auto, mobil, notebook apod.⁴⁵ (viz příloha č. 1 - smlouva o výkonu funkce)

3.5 Odměňování jednatele

Podle čeho jsou tedy jednatelem vypláceny odměny za výkon funkce? Zde záleží na tom, jak jednatel a společnost stvrdili svůj vzájemný vztah. Pokud jednatel vykonává svou funkci bez smluvní úpravy, jeho vztah se řídí mandátní smlouvou, jak jsem zmínila výše. Tato smlouva nemusí obsahovat příslušnou výši odměny, ale je stanoveno, že funkce jednatele je funkcí úplatnou, tudíž jednatelem za jeho práci náleží odměna. Toto vychází z § 571 ObchZ, kde je přesně uvedeno: *„není-li výše úplaty ve smlouvě stanovena, je mandant povinen zaplatit mandatáři úplatu, která je obvyklá v době uzavření smlouvy za činnost obdobnou činnosti, kterou mandatář uskutečnil při zařazení záležitosti“*. Jak z příslušného paragrafu vyplývá, není zde uvedeno nic o konkrétní částce nebo výpočtu, jak by se ke konkrétní částce mělo dojít. Proto je, dle mého názoru, mnohem jednodušší přejít budoucím dohadům ohledně velikosti odměn, uzavřením smlouvy o výkonu funkce. Právě do této smlouvy je zakomponována konkrétní částka, společně s pravidelností výplat, na které se společnost a jednatel domluví a jednatelem bude tedy za jeho výkon náležet.

Odměna jednatele je příjmem ze závislé činnosti podle § 6 Zákona o daních z příjmů. Jednatel v takovém případě podepisuje prohlášení k dani. Až takto učiní, u odměny, která mu je vyplacena, dojde ke sražení záloh na daň z příjmu. Takto vyplacená odměna dále podléhá odvodům pojistného na všeobecné zdravotní pojištění a pojistného na sociální zabezpečení.⁴⁶

3.6 Práva a povinnosti jednatele

3.6.1 Práva jednatele

Jednateli během výkonu funkce vznikají dvě důležitá práva.

První právo vyplývá z toho, že jednatel svojí funkci nebude vykonávat zadarmo, a proto mu vzniká právo na odměnu za vykonanou práci. Zde je nutno po-

⁴⁵ Běhounek, P. Společnost s ručením omezeným. s.98

⁴⁶ <http://www.accontes.cz/odmenovani-jednatelu-a-spolecniku>

dotknout, že lze dohodnout, dle mého názoru opravdu v ojedinělých případech, že jednatel se peněžní odměny za svou práci vzdá. V takovém případě jde o bezplatný výkon funkce jednatele v s.r.o. Druhým způsobem jisté odměny mohou být pro jednatele tzv. tantiéma. Tantiéma představují určitou část peněz, získanou ze zisku schváleného k rozdělení, která může být rozdělena mezi statutární orgány společnosti. Důležité je v této situaci zdůraznit slovo může, protože právo na tantiému si jednatelé nemohou vynucovat. Nemají na ni právní nárok. Záleží tak pouze na dané společnosti, jestli k takovému rozdělení zisku přistoupí nebo nikoli.

Druhým právem je právo, bez kterého by jednatel nemohl v plném rozsahu plnit své povinnosti. Tímto právem je právo na informace. Jednatel tedy musí být informován o všem, co se v dané společnosti děje. Tuto informovanost mu na jedné straně zajišťují společníci a na straně druhé, je schopen si mnoho informací zajistit sám během svého každodenního výskytu ve společnosti.⁴⁷

3.6.2 Povinnosti jednatele

Výše jsem uvedla, jaké má jednatel práva. S právy samozřejmě souvisí povinnosti, které bych ráda zmínila v této části. Protože povinností jednatele je řada, budu se detailněji věnovat jen některým z nich.

První povinností, kterou považuji za jednu z nejdůležitějších je tzv. povinnost vykonávat funkci s péčí řádného hospodáře⁴⁸ podle § 135 odst. 2 ObchZ. S termínem péče řádného hospodáře se nesetkáváme pouze v ObchZ, ale najdeme ho i v Občanském zákoníku, Zákonu o rodině, v Zákonu o právu autorském, v Zákonu o myslivosti a dalších. V každém z těchto zákonů představuje tento termín něco jiného, avšak přesné vysvětlení tohoto pojmu nám ani jeden ze zmiňovaných zákonů nenabízí. Dle Dvořáka⁴⁹ si pod pojmem péče řádného hospodáře lze představit: „výkon vědomé rozhodovací činnosti na základě dostatečných informací, konané v dobré víře ve prospěch společnosti bez preferování vlastních soukromých zájmů, opírající se o racionální základy, konané odborně, po všech stránkách profesionálně, při zachování povinné mlčenlivosti, zejména pak dodržení obchodního tajemství, ale i zachování dobré pověsti společnosti a nevyzrazení jakýchkoli jiných neveřejných infor-

⁴⁷ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.309

⁴⁸ Do 1.1. 2001 se v ObchZ užívalo místo termínu péče řádného hospodáře termínu s náležitou péčí.

⁴⁹ Dvořák, T. Společnost s ručením omezeným. s.310

mací“. Velice zjednodušeně by se však dalo říct, že by jednatel měl nakládat s majetkem společnosti tak, jako kdyby se jednalo o majetek jeho vlastní. V této souvislosti je nutné poznamenat, že pokud by byl jednatel žalován v důsledku toho, že nejednal s péčí řádného hospodáře, tak by on sám musel dokázat, že tomu tak nebylo.

Do druhé skupiny povinností by se daly zařadit povinnosti, které má jednatel vůči ostatním členům vystupujících ve společnosti. V první řadě jde o valnou hromadu. Jednatel má podle § 128 odst. 1 ObchZ povinnost svolání valné hromady. V druhé řadě jde o společníky, kde je jednateli uložena povinnost vést evidenci všech společníků a obdobně jako společníci informují jednatele, je i jednatel pověřen ke zpětné vazbě, má tedy informační povinnost vůči společníkům.

Do skupiny třetí jsem zařadila povinnosti jednatele spojené s rejstříkovým soudem. K rejstříkovému soudu jednatel podává před vznikem společnosti návrh na zapsání společnosti do obchodního rejstříku, dále musí oznámit rejstříkovému soudu, že společníci již splatili svůj vklad. Jednatelé mají také povinnost podat návrh na prohlášení konkursu, je-li společnost v úpadku a v souvislosti s konkursem také sestavují seznam majetku a závazků.

3.7 Zákaz konkurence

ObchZ vymezuje pro jednatele, členy dozorčí rady a dobrovolně pro společníky čtyři okruhy oblastí, kde se zákaz konkurence promítne. Úpravu zákazu konkurence nalezneme v ObchZ v § 136 odst.1. Jelikož jsem oblasti, kde se zákaz konkurence objeví, zmiňovala výše, ráda bych se v této části věnovala problematice postupu, který nastane, pokud jednatel zákaz konkurence poruší.

V takovém případě je třeba se řídit ObchZ § 65 kde najdeme důsledky tohoto porušení. V tomto paragrafu je uvedeno, že: *„společnost je oprávněna požadovat, aby osoba, která tento zákaz porušila, vydala prospěch z obchodu, při kterém porušila zákaz konkurence, nebo převedla tomu odpovídající práva na společnost⁵⁰, tím není dotčeno právo na náhradu škody“*. Přitom, aby společnost získala zpět prospěch z obchodu nebo převodem získala zpět daná práva, musí uplatnit u soudu svá práva v rozmezí od tří měsíců do jednoho roku od té doby, kdy se dozvěděla, že dochází

⁵⁰ Takovým právem může být např. právo vlastnické, právo užívání apod.

k porušení zákazu konkurence ze strany jednatele⁵¹ (obdobně § 65 odst. 2). Je nutno podotknout, že tato lhůta neplatí v případě náhrady škody. Náhrada škody se totiž řídí obecnou promlčecí lhůtou, kdy její počátek je stejný jako v případě vymáhání práv ze zákazu konkurence, tedy začíná běžet okamžikem, kdy se o tom daná společnost dozví, ale není omezena hranicí jednoho roku, ale hranice mnohem větší, desetiletou.

Co se týče trestu, který neoprávněným jednáním na jednatele dopadá, zde se řídíme Trestním zákonem. Konkrétně v Trestním zákonu najdeme uvedeny tresty, které mohou být uloženy osobě, která podniká ve dvou společnostech se stejným nebo obdobným předmětem činnosti za účelem získání výhody pro sebe nebo někoho jiného. V tomto případě je uložen jeden ze tří typů trestů a to peněžitý trest, odnětí svobody max. na tři roky nebo zákaz činnosti. Přísnější trest vyplývá z § 128 odst. 3: *„odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li pro sebe nebo jiného značný prospěch“*. Přičemž značným prospěchem je definován minimální hranicí 500 000 Kč. Nejprísnejší je ustanovení § 128 odst. 4 kdy: *„odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, získá-li pro sebe nebo jiného prospěch velkého rozsahu“*. V tomto případě je hranice definována na 5 000 000 Kč.⁵²

3.8 Odpovědnost jednatele

Jak velkou nese jednatel za své činy odpovědnost? Dalo by se říct, že s růstem povinností jednatele přímo úměrně roste odpovědnost. Tedy, čím více povinností a z těchto povinností vyplývajících pravomocí je mu vloženo do kompetence, tím větší odpovědnost za tyto pravomoci přebírá. Jednatel ze svého postu odpovídá dvěma okruhům zájmů. První okruh představuje odpovědnost, týkající se společnosti, naopak druhá skupina zahrnuje osoby, vůči kterým jednatel vystupuje navenek, tedy tzv. třetí osoby.⁵³

Odpovědnost jednatele vůči společnosti představuje základní vztah ve formě závazku mezi jednatelem a společností. Tento vztah se řídí v případě neuzavření

⁵¹ Případně člena dozorčí rady nebo společníka

⁵² BARTOŠÍKOVÁ, M.; ŠTENGLOVÁ, I. Společnost s ručením omezeným. s.209

⁵³ Jednatele ještě dále odpovídají společníkům, ale protože se s touto odpovědností setkáváme velice zřídka a to pouze při porušení povinnosti jednatele při fúzi, rozdělení a změně právní společnosti, jež jsem vysvětlila v první části, tak jsem to do této části opakovaně nezařadila

smlouvy, přiměřeně mandátní smlouvou nebo naopak v případě uzavření smlouvy, smlouvou o výkonu funkce.⁵⁴ Je důležité podotknout, že ani v jedné z těchto smluv nemůže být dosaženo zrušení odpovědnosti jednatele. Pokud by toto ujednání smlouva obsahovala, mělo by to za následek její neplatnost. Přestože smlouva neu-
možňuje zbavit jednatele odpovědnosti, tak i přesto jednatel neodpovídá za všechno. Je logické, že nemůže odpovídat za všechno, vzhledem k prostředí, v kterém se po-
hybuje. Prostor, které přinášejí s každým rozhodnutím jistou dávku rizika. Jak tedy od sebe odlišit situace za které jednatel společnosti odpovídá a situace za které niko-
liv? Hranicí mezi těmito dvěma situacemi představuje zákon.

Pokud jednatel jedná v souladu se zákonem, za závazky společnosti neodpo-
vídá. V případě opačné situace, tedy pokud jedná v rozporu se zákonem, za závazky
společnosti odpovídají všichni její jednatele společně a nerozdílně⁵⁵. Navíc takovéto
jednatele mohou postihnout sankce. Mezi tyto sankce patří neposkytnutí odměny,
zaplacení pokuty, náhrada škody, až odvolání jednatele z funkce.⁵⁶

Podle I. Rady⁵⁷ lze tento typ odpovědnosti rozlišit na odpovědnost přímou a
nepřímou. Pod nepřímou odpovědností je přitom myšleno ručení za závazky společ-
nosti a pod přímou např. porušení povinnosti jednatele podat návrh na prohlášení
konkurzu. Aby došlo k nepřímé odpovědnosti, je zapotřebí dvou podmínek. První
podmínkou, aby mohlo dojít k ručení, je existence faktu, že jednatel způsobenou
škodu neuhradil. Druhá podmínka pro to, aby došlo k ručení jednatele, je předpo-
klad, že věřitelé své pohledávky uplatnili u společnosti, ta ale díky své platební ne-
schopnosti, není schopná dostát svým závazkům. V tomto případě má takovýto věři-
tel právo, obrátit se přímo na osobu jednatele. Přímá odpovědnost jednatele,
v případě nepodání návrhu na prohlášení konkursu u společnosti, která je v úpadku
připadá v úvahu tehdy, pokud jednatel nenahlásil prostřednictvím návrhu na vyhláše-
ní konkursu skutečnost, že se společnost nachází v úpadku a tímto mohlo dojít

⁵⁴ Viz. podkapitola 3.4.1 a 3.4.2

⁵⁵ Pokud tedy např. jednatel nejedná s péčí řádného hospodáře a následkem toho společnosti vznikne
škoda, tak za takovou to škodu odpovídají všichni jednatele společnosti

⁵⁶ <http://business.center.cz/business/pravo/formypodn/sro/ruceni-za-zavazky-sro.aspx>

⁵⁷ Rada, I. a kol. Jednatelé s.r.o. Představenstvo a.s. s. 191

k újmě věřitele, který se to v čas nedozvěděl. Za újmu, která věřiteli tímto mohla vzniknout, nese jednatel plnou odpovědnost.⁵⁸

Aby jednatel alespoň částečně mohl zmírnit rizika z nemalé odpovědnosti, která je mu přisouzena, lze využít nabídky produktu pojišťoven na českém trhu, které nabízí tzv. pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu funkce jednatele nebo člena statutárního orgánu. U některých pojišťoven vedených pod pojmem používaným ve Spojených státech amerických a to D&O⁵⁹.

3.9 Zánik funkce jednatele

Na začátku této kapitoly jsem uvedla, jakým způsobem může funkce jednatele vzniknout. V této části bych ráda zmínila opačný proces, a tedy jak jednatel o svou funkci může přijít. V jakých případech tedy dochází k zániku funkce? ObchZ neposkytuje konkrétní výčet událostí, které k zániku funkce jednatele vedou, ale lze si je vyvodit z ustanovení § 194 odst. 2, podle kterého k těmto událostem patří smrt, odstoupení z funkce, odvolání anebo jiné skončení funkčního období⁶⁰.

První ze zmiňovaných důvodů zániku funkce jednatele vyplývá z toho, že jednatel musí svou funkci zastávat osobně, po jeho smrti tedy tato podmínka osobního výkonu funkce nemůže být splněna a funkce tedy zaniká. Smrt jednatele musí být ovšem u rejstříkového soudu, aby došlo k výmazu v obchodním rejstříku, dokázána úmrtním listem, který vydává příslušný matriční úřad. Zde nastává, ale problém. Problém spočívající v tom, že matriční úřad úmrtní list vydá pouze rodině jednatele a státním orgánům. Proto si tento doklad nutný k výmazu z obchodního rejstříku musí rejstříkový soud obstarat sám, jelikož společnost, jejíž jednatel zemřel, k tomu nemá příslušné kompetence.

Druhý důvod zániku funkce je jako jediný ze všech založen na dobrovolném rozhodnutí jednatele. Jednatele se sám, ze své vůle rozhodne, že nadále ve funkci zůstat nechce. Co tedy pro takové odstoupení musí udělat? Jedinou podmínku, kte-

⁵⁸ Rada, I. a kol. Jednatelé s.r.o. Představenstvo a.s. s. 192

⁵⁹ Directors and Officers Liability , neboli pojištění odpovědnosti za škody členů statutárních a dozorčích orgánů společností

⁶⁰ Funkční období může skončit v případech kdy: uplyne funkční období, na které byl jednatel zvolen, jednatel ztratí předpoklady pro to, aby nadále mohl svou funkci vykonávat, nebo např. společnost zanikne

rou jednatel musí před svým odstoupením splnit, je oznámit to společnosti. Oznámením společnosti je míněno buďto oznámení orgánu, který jej do funkce jmenoval, tedy valné hromadě nebo orgánu, jehož je členem, tedy ostatním jednatelem, samozřejmě v případě, že není jediným jednatelem společnosti. Funkce jednatele zaniká dnem, kdy je jeho rezignace příslušným orgánem projednána. Zde je nutno ještě podotknout, že podle § 194 odst. 2 musí společnost, která o jednatele přišla zvolit nového v max. tří měsíční lhůtě.

Poslední z uvedených důvodů, tedy odvolání, představuje jednu z kompetencí valné hromady. Té k odvolání jednatele stačí prostá většina hlasů⁶¹. Obdobně jako jednatel při svém odstoupení valné hromadě nemusí ke svému odstoupení uvádět důvod ani valná hromada k tomu, aby jednatele odvolala, důvod nepotřebuje. Co tedy musí udělat valná hromada proto, aby jednatele vyloučila z jeho funkce? Jedinou podmínkou je řádné svolání valné hromady, na které bude rozhodnuto o odvolání jednatele. Pokud by ke svolání valné hromady a následnému rozhodnutí nedošlo, nebylo by odvolání v souladu s právem. Jednatel by tak mohl nadále disponovat s právy a povinnostmi vyplývajícími z jeho funkce.

4 Výkon jednatele v praxi

V poslední části bakalářské práce bych předchozí teoretické poznatky ráda převedla do praktického života. A tedy prostřednictvím reálné společnosti s ručením omezeným, v které jsem měla možnost působit, zjistila, jak vypadá výkon jednatele v praxi.

4.1 Základní charakteristika konkrétní s.r.o.

Společnost, kterou jsem si k určitému srovnání teorie a praxe vybrala, je ostravská společnost Elstav lighting s.r.o. Tato společnost byla založena v září roku 1993 a původně působila pod názvem Vladimír Pavlík - Elstav sdružení podnikatelů. Protože pro společnost během bezmála jedenáctileté existence na vnitrozemském a zahraničním trhu, sdružení podnikatelů jako právní forma podnikání přestalo být vý-

⁶¹ Ve společenské smlouvě nebo stanovách může být stanoven vyšší počet pro odvolání než prostá většina hlasů

hodné, došlo k transformaci na obchodní společnost. Zakladatelé se tedy vlivem nevyhovující situace rozhodli, v březnu roku 2004, pro založení společnosti s ručením omezeným pod názvem Elstav lighting s.r.o.

Obr.4.1. logo společnosti

Společnost samo o sobě nepatří v žádném případě ke gigantům na českém a zahraničním trhu, o čemž vypovídá i množství zakladatelů a zaměstnanců. Společnost byla založena dvěma zakladateli, kteří jsou dodnes zároveň i jednateli a společníky společnosti. Pracovní poměr během let svého působení společnost navázala s dalšími dvěma zaměstnanci.

Přesto všechno, si i tato menší společnost uměla vydobýt svou, dnes i tradicí podloženou, pozici na českém trhu. K této ustálené pozici pomohla jednoznačně i spolupráce se zahraničními partnery. Společnost Elstav lifting představuje výhradního distributora výrobků jedné polské společnosti a také výhradního zástupce, zde v České republice, pro jednu italskou společnost. Mezi další aspekty úspěchu této menší společnosti náleží fakt, čím se zabývá. Její hlavní náplní činnosti bylo od samotného počátku veřejné osvětlení měst a obcí po celé České republice. Postupně byla tato činnost rozšiřována o osvětlení nouzové, kancelářské, osvětlení v nemocnicích a průmyslových objektech a dekorativní osvětlení. Právě tento široký záběr společnosti je doprovázen neustálou poptávkou po jejich výrobcích.

Úspěch této společnosti je podložen i faktem, že se společnost postupem času rozrůstá. Vlastní pobočku v Praze a ostravské prostory před třemi roky rozšířila o nový sklad zásob a multifunkční budovu s restaurací, kterou pronajímá. Do budoucna uvažuje i o pobočce v Polsku a Itálii.

4.2 Společenská smlouva společnosti Elstav Lighting s.r.o.

Aby mohlo dojít k založení a následnému vzniku společnosti, je zapotřebí sepsat společenskou smlouvu. Ani v tomto případě tomu nebylo jinak. Společenská smlouva byla vyhotovena stejnopisem ve formě notářského zápisu. K vyhotovení došlo, podle originální společenské smlouvy, kterou mi společnost poskytla, 25. 3. 2004

notářem JUDr. Josefem Kawulokem v Ostravě. Společenskou smlouvou byla tedy založena společnost se dvěma zakladateli panem Vladimírem Pavlíkem a Miroslavem Mašlárem, kteří se dohodli, že v obchodním rejstříku bude jejich společnost vedena pod názvem Elstav lifting s.r.o. Jako sídlo bylo ve společenské smlouvě uvedeno pouze město Ostrava. V druhé části společenské smlouvy byl vymezen předmět činnosti společnosti jako:

1. specializovaný maloobchod
2. zprostředkování obchodu
3. zprostředkování služeb
4. velkoobchod

Další podmínkou, která k úspěšnému založení společnosti musela být splněna, bylo vlastnictví 200 000 Kč ve formě základního kapitálu. Jelikož společnost založili dva zakladatelé, dohodli se pro rovnoměrné přispění ke vzniku společnosti a to tak, že vklad obou činil 100 000 Kč. Každý z nich přitom musel před podáním návrhu na zápis do obchodního rejstříku splatit alespoň 50% této částky správci vkladu. Správcem vkladu této společnosti byl Vladimír Pavlík, který se zavázal tyto peníze vložit na bankovní účet. Společnost při svém založení mohla dobrovolně vytvořit rezervní fond a zřídit dozorčí radu. Ani jedné ze zmiňovaných skutečností nevyužila.

Další části společenské smlouvy týkající se práv a povinností společníků, orgánů společnosti, zvýšení či snížení základního kapitálu, zrušení a zániku společnosti jsou ve společenské smlouvě vymezeny jen v takovém rozsahu, který předepisuje zákon. Již zmiňovaní zakladatelé, pro úpravu svých vzájemných vztahů využívají pouze základního ustanovení ObchZ, nijak blíže své vztahy neupravují. Odpověď obou zakladatelů, jednatelů a společníků v jedné osobě, na otázku proč např. otázku práv a povinností nemají řešenu ve společenské smlouvě podrobnějším způsobem, byla totožná. Jejich vzájemné vztahy jsou natolik na dobré úrovni, že jim tato základní úprava postačuje a není třeba jí tedy rozvíjet. Přes nekonfliktní vztah jednatelů společnosti jsme se rozhodla upozornit na některé skutečnosti, které jsem teoretickým studiem této problematiky získala, a které by v případném konfliktu mezi jednatelem společnosti bylo vhodné mít ve společenské smlouvě ošetřeny.

4.3 Návrh změn ve společenské smlouvě

Společenská smlouva společnosti Elstav lighting s.r.o. byla dle mého názoru sepsána velice stroze. Jde vidět, že jednatele v ní uvedli pouze výčet obligatorních náležitostí, které zákon stanoví a bez kterých je takto uzavřena smlouva neplatná. Takto uzavřená smlouva postačí, dle mého názoru, pro společnost, která je na trhu nová a ještě se v tom, jak já bych řekla, neumí moc pohybovat. Ale společnost, která je schopna se na trhu udržet po mnoho let si myslím, potřebuje detailnější rozpracování některých částí smlouvy.

První náležitostí, kterou bych ve společenské smlouvě při jejím sepisování změnila je otázka rezervního fondu. Jak už bylo několikrát zmíněno, vznik tohoto fondu je založen na dobrovolné vůli společnosti a slouží pouze ke krytí ztráty společnosti. K jiným účelům nemůže být ani použit. Proto, dle mého názoru, zvyšuje důvěryhodnost dané společnosti, že bude schopna dosáhnout svým závazkům už v počátcích svého uvedení na trh. Proto pokud takto začínající společnost má peněžní prostředky, které ji toto umožňují, což v případě společnosti Elstav lifting s.r.o. v roce 2004, kdy byla sepsána společenská smlouva problém nebyl, nevidím důvod, proč tento rezervní fond nevytvořila.

Druhou náležitostí, která by měla být blíže ve společenské smlouvě rozepsána jsou práva a povinnosti společníků. Vzhledem k tomu, že v případě společnosti Elstav lighting s.r.o. jsou jednatele zároveň i společníky a práva a povinnosti, které vychází z jejich pravomocí jsou pro chod společnosti velice podstatné. Co se týče práv, ve společenské smlouvě jsou uvedena pouze základní práva, jako nahlížení do dokumentů a listin, nahlížení do účetních dokladů, účastnění se jednotlivých jednání společnosti, navrhování změny společenské smlouvy, nárok na podíl z části zisku, podíl na likvidačním zůstatku. Povinnosti zahrnují ještě menší část společenské smlouvy než práva. Povinnosti, které zakladatelé vložili do společenské smlouvy jsou spojeny pouze s dodržováním právních předpisů a využíváním schopností a znalostí společníka, které vedou k rozvoji společnosti. Tato část by, dle mého názoru, měla být doplněna o právo účastnit se na řízení a kontrole společnosti, právo na svolání valné hromady, právo na přednostní převzetí vkladů na zvýšení základního kapitálu. Povinnosti bych doplnila o uchování tajných informací, které jsou důležité po podni-

kání. Pokud by se našly další práva a povinnosti, které nejsou ve společenské smlouvě řešeny, mohly by být rozvedeny ve stanovách.

Třetí náležitostí, kterou společenská smlouva zmiňuje opravdu jen v mezích zákona, je otázka jednání jménem společnosti. Tuto část považuji za velice podstatnou vzhledem k tomu, že se společnost neustále rozrůstá a uvažuje např. o zakoupení nové nemovitosti. Společenská smlouva umožňuje jednat v jakýchkoli věcech každému jednateři samostatně v plném rozsahu. Toto rozhodnutí považuji za nešťastné. Jednatelé mi opět argumentují dobrými vzájemnými vztahy a žádnou špatnou zkušeností. Dle mého názoru, by zde mělo být uvedeno, že ano, jednatelé mohou jednat za společnost v plném rozsahu, ale v určitých případech je zapotřebí souhlasu obou z nich. Případy kdy je zapotřebí k podpisu obou jednatelů jsem zahrnula do stanov.

4.4 Stanovy

Na otázku, kterou jsem zároveň opět položila oběma jednatelům společnosti a to, zda společnost vlastní stanovy, případně zda bych do nich mohla nahlédnout, se mi dostalo odpovědi, která by se u každé z menších s.r.o. dala předpokládat a to, že žádné stanovy nevlastní. Proto jsem se rozhodla vytvořit rámcový postup pro vznik návrhu stanov, kterým by se tato společnost mohla inspirovat.

4.5 Návrh stanov pro společnost Elstav lighting s.r.o.

Jak jsem se již zmínila v první části bakalářské práce, kde jsem se stanovám letmo věnovala, v zákoně nenajdeme konkrétní ustanovení, podle kterého bychom se mohli v tvorbě stanov řídit. V zákoně tedy nenajdeme ujednání o tom, co jsou obligatorní náležitosti stanov a o tom, že pokud tyto náležitosti stanovy mít nebudou, zapříčiní to jejich neplatnost. Dalo by se říct, že v tvorbě stanov zákon ponechává podnikatelům volnou působnost. Avšak je třeba dávat pozor na to, aby takovéto stanovy nebyly v rozporu se společenskou smlouvou.

Stanovy bych formálně rozdělila na jednotlivé části.

První část bych pojala jako informativní. Vypsala bych zde základní informace týkající se společnosti. Mezi tyto informace bych uvedla název společnosti, sídlo a předmět činnosti. V druhé části bych se blíže věnovala sídlu společnosti. Jak jsem

uvedla výše, ve společenské smlouvě má společnost uvedeno jako sídlo pouze město Ostravu. Zde bych rozepsala úplnou adresu společnosti, spolu se směrovacím číslem, DIČ a IČ. U problematiky sídla bych se pozastavila a zahrнула zde i adresu pobočky v Praze, která je součástí společnosti. Uvedla bych, že pobočka v Praze netvoří samostatnou jednotku a je plně podřízena jednatelům sídlícím v Ostravě. Bez jejich výslovného souhlasu tedy s touto pobočkou nesmí být nijak nakládáno.

Další část by podrobněji pojednávala o případech, kdy jednatel nemůže jednat samostatně, jak je uvedeno ve společenské smlouvě, ale je zapotřebí souhlasu druhého jednatele. Po konzultaci s jednatelem společnosti Elstav lighting s.r.o. jsem dospěla k závěru, že pro oba jednatele by nebylo administrativně náročné a navíc výhodným způsobem by přešli možným následkům v budoucnu, aby k tomuto omezení došlo v situaci, kdy půjde o koupi nemovitosti a případě, kdy půjde o uzavření jakékoli smlouvy přesahující částku 500 000 Kč. Tímto bych uzavřela část stanov týkající se pouze společenské smlouvy a v další části bych vyřešila otázku vnitřní organizace společnosti.

Vzhledem k tomu, že jednatele, jak jsme v praxi sama poznala, nemají své kompetence nějak rozdělené, nepovažuji to za příznivou situaci, která může mít, dle mého názoru, opět špatné následky v budoucnosti. Proto bych do stanov začlenila ujednání o tom, kdo ve společnosti má co na starost a za co odpovídá. Do této části bych začlenila i kompetence a s nimi spojenou odpovědnost týkající se zaměstnanců.

4.6 Odpovědnost jednatele společnosti s ručením omezeným za škodu. Vedení evidence a účetnictví

Společnost Elstav lighting s.r.o. si účetnictví nevede sama, ale využívá k tomuto služeb externí účetní. Ačkoli nikdy tato společnost s vedením účetnictví neměla problém, považuji za podstatné připomenout, že jednatele za vedení účetnictví i v případě, že si ho nezpracovávají sami, nesou odpovědnost. Je důležité však zmínit, že jednatel se může obvinění z nesprávného vedení účetnictví zprostit, pokud soudu dokáže, že pro vedení účetnictví sehnal kvalifikovanou osobu, které byl schopen vytvořit takové podmínky, které nebránily správnému výkonu práce.

Praktický příklad, kdy došlo k zamítnutí odpovědnosti jednatele ve prospěch účetní, jsem našla v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 11. 1999, sp.zn. 29 Cdo

1162/99 kde je v odůvodnění uvedeno: „Žalovaný se může zprostit odpovědnosti tím, že prokáže, že přijal k zajištění povinnosti vést předepsanou evidenci a účetnictví společnosti s ručením omezeným jinou osobu. Musí to však být osoba plně kvalifikovaná, která je odborně i věcně způsobilá zajistit splnění zákonem stanovené povinnosti, které pro její splnění vytvoří odpovědná osoba (jednatel) potřebné předpoklady. Splnění této podmínky odvolací soud ve svém rozhodnutí nedovolil, když se omezil na pouhé konstatování, že žalovaný zajistil vedení předepsané evidence a účetnictví kvalifikovanou účetní“.⁶²

Na základě tohoto rozsudku jsem společnosti Elstav lighting s.r.o. doporučila, aby svou účetní požádali o výpis z živnostenského rejstříku, který jsem doporučila si ofotit a uchovat. Spolu s výpisem jsem dále doporučila sepsat podmínky, které jednatele účetní vytvořili k tomu, aby účetnictví bylo vedeno správně. Do těchto podmínek bych zahrnula především, v jakém stavu doklady jednatele účetní poskytují (jestli např. v krabici neseříděné, nebo v šanonech seříděné podle data, nebo jiným způsobem), za jaké období jí tyto doklady poskytují, kdo je osobou pověřenou doklady účetní předávat, zda jsou to oba jednatele nebo jen jeden z nich, který jí doklady předá. V neposlední řadě považuji za podstatné uvést, zda byla výkonem této činnosti pověřena v celém rozsahu nebo nikoli.

4.7 Odměňování ve společnosti a smlouva o výkonu funkce

Jak jsem zmínila v teoretické části, odměňování jednatelů podléhá jednomu z dvou typů smluv. A to smlouvě mandátní nebo smlouvě o výkonu funkce. Ve společnosti Elstav lighting s.r.o. jednatele nemají sepsanu smlouvu o výkonu funkce, pro ně tedy platí, přiměřené ustanovení týkající se smlouvy mandátní. Výše odměňování, tedy není nikde stanovena, protože mandátní smlouva udává pouze odměnu obvyklou. Proto považuji za výhodnější pro oba jednatele, sepsat smlouvu o výkonu funkce. První důvod, který shledávám za podstatný je stanovení průkazné výše a způsobu odměn. Druhý důvod pro vznik smlouvy o výkonu funkce, vidím opět v jistém předejití možných problémů v budoucnu. Z podstaty samotné mandátní smlouvy, která primárně řeší vztahy mezi různými subjekty, totiž vyplývá, že v tomto

⁶² Štenglová, I. Přehled judikatury ve věcech obchodních společností. s.48

typu smlouvy nemusíme často najít odpovědi na otázky týkající se konkrétního vztahu mezi jednatelem a společností.

Navíc tato smlouva může opět pomoci s budoucími potížemi, které mohou vzniknout v souvislosti s povinností odvádět daně. Odměna jednatele je podle Zákona o dani z příjmu považována za příjem ze závisle činnosti. Jako takovýto příjem podléhá srážkám na zálohách na daň a také srážkám na pojistné na důchodové a zdravotní pojištění. Přičemž je stanovena určitá hranice, kdy k odvodu pojistného na důchodové pojištění dochází, a to jen v případě, kdy jednatel dosáhl odměny vyšší než 6 000 Kč.

Pokud by tedy jednatelé souhlasili se sepsáním smlouvy o výkonu funkce, zákon jim ponechává volnost, ohledně toho, co do takovéto smlouvy bude zahrnuto. Nic není ovšem bez určitých podmínek. V tomto případě jde o písemnou formu a souhlas s takto uzavřenou smlouvou ze strany valné hromady.

V příloze č. 1 na str. 47 přikládám vzorovou smlouvu k výkonu funkce jednatele, která je volně dostupná z internetových stránek⁶³ a která by mohla sloužit i pro jednatele společnosti Elstav lighting. Jednatelům panu Mašlárovi a Pavlíkovi jsem doporučila, aby si v takto uzavřené smlouvě ošetřili v první řadě otázku odměn, aby předešli daňovým problémům, které jsem nastínila výše. V souvislosti s odměnami, by bylo dobré, stanovit si i dobu, za kterou budou tyto odměny vypláceny-tedy frekvenci těchto odměn, spolu se způsobem jak budou tyto odměny vypočítávány a rozdělovány.

Dále tuto smlouvu považuji i za výhodný způsob jak mít ošetřenu výši cestovních náhrad. Cestovní náhrady by společnost mohla využít, vzhledem k již zmiňované pobočce v Praze. Praha totiž představuje častý pracovní cíl jednatelů a zaměstnanců společnosti, a to z důvodu pracovní spolupráce a kontroly. Cestovních náhrad by jednatelé a zaměstnanci mohli využít i v souvislosti se školeními, na které průměrně jednou měsíčně dojíždějí do měst Moravskoslezského kraje. Je nutné podotknout, že cestovní náhrady, které považuji za dobré mít pomocí této smlouvy upraveny, musí být v souladu se Zákoníkem práce.

⁶³ http://www.smlouvy.net23.net/index.php?option=com_content&task=view&id=266&Itemid=31

4.8 Jednání jménem společnosti

Během mého působení ve společnosti Elstav lighting jsem se snažila proniknout do každodenního chodu společnosti, který je v tomto případě postaven především na výkonu funkcí obou jednatelů. Vzhledem k tomu, že pan Vladimír Pavlík je v souvislosti s druhou společností, kterou vlastní, hodně zaneprázdněn, snažila jsem se z této situace najít východisko, které shledávám ve zvolení zástupce společnosti. Zastoupení společnosti může probíhat dvěma způsoby.

Prvním způsobem je zákonné zastoupení. V tomto případě je podle § 15 odst. 1 ObchZ ten kdo: *„byl při provozování podniku pověřen určitou činností, zmocněn ke všem úkonům, k nimž při této činnosti obvykle dochází“*. Toto zastoupení považuji za vhodné pro společnost Elstav lighting vzhledem k tomu, že by se do budoucí smlouvy o tomto druhu zastoupení zahrnuly činnosti, které spadají do kompetence osoby zástupce a zákon navíc v tomto případě pomatuje i na situaci, kdy by potencionální zástupce své pravomoci překročil. Podle § 15 odst. 2 ObchZ: *„překročí-li zástupce podnikatele zmocnění podle odstavce 1, je takovým jednáním podnikatel vázán, jen jestliže o překročení třetí osoba nevěděla a s přihlédnutím ke všem okolnostem případu vědět nemohla“*.

Druhým způsobem je zastoupení na základě dohody o plné moci. Tohoto zastoupení lze dosáhnout sepsáním dohody o plné moci a také prokurou. V obou případech jde o dohodu o plné moci, avšak prokuristovi jsou uzavřením prokury vloženy do rukou větší kompetence než osobě, která by zastoupení prováděla na základě „obyčejné“ dohody o plné moci. Jako velké pozitivum v zastoupení společnosti pomocí prokuristy shledávám v povinném zápisu prokuristy do obchodního rejstříku. Pro věřitele společnosti to v dnešní době představuje velice jednoduchou možnost, např. přes portál www.justice.cz, jak nahlédnout do obchodního rejstříku a ověřit si, zda příslušný zástupce je opravdu zástupcem dané společnosti. Proto jsem i přes bezproblémové zastoupení zákonné, společnosti Elstav lighting s.r.o. doporučila problém se zvolením zástupce řešit prokurou. Protože vím, že jednatelé o možnosti takto mít zvoleného zástupce po výčtu možností, které jsem jim poskytla, uvažují, přikládám rámcový postup jak prokuristu do funkce zástupce zvolit.

V první řadě je zapotřebí sehnat osobu, kterou budou jednatelé společnosti shledávat jako osobu vyhovující. Zákon stanoví omezení pouze v tom rozsahu, že

musí jít o osobu fyzickou, která je plně způsobilá k právním úkonům. Podle § 125 odst. 2 ObchZ prokuru uděluje a odvolává valná hromada. Dalším krokem je tedy svolání valné hromady, která může prokuru udělit. Samotnému vzniku prokury však předchází dvě skutečnosti. První skutečností je ústní dohoda o tom, že prokura bude dané osobě udělena, druhou je samotný souhlas s písemnou dohodou stvrzen podpisy. Udělením prokury valnou hromadou a podepsáním, však prokuristovi nevznikají práva a povinnosti z výkonu jeho funkce. Tyto práva nabývají účinku, právě až po zapsání do obchodního rejstříku, což jak jsem zmínila výše, považuji za výhodu ze strany věřitele. Takto zvolený prokurista je oprávněn jednat ve všech věcech, které se týkají každodenního chodu podniku. Jednatelé by měli dbát na to, aby se prokurista při svém jednání správně podepisoval. Zákon totiž stanoví, že takovýto prokurista svůj podpis přikládá k označení společnosti, za kterou jedná, přičemž společnost je označena názvem. Zákon dále stanoví, že v takovéto smlouvě musí být stanoveno, že osoba, která smlouvu podepsala, jedná za společnost v pozici prokuristy. Důležité je ještě zmínit, že zákon prokuristovi výslovně zakazuje zcizovat a zatěžovat nemovitost, pokud takto výslovně nemá v prokuře uvedeno.

Zákon umožňuje prokuru udělit více osobám než jedné. V případě společnosti Elstav lighting to, ale považuji za zbytečné, obdobně jako samotní jednatelé.

4.9 Shrnutí získané praxe ve společnosti Elstav lighting s.r.o.

Závěrem této kapitoly bych ráda shrnula poznatky, ke kterým jsem svou praxí ve společnosti dospěla. Myslím si, že společnost Elstav lighting může na trhu hrdě zastávat svou pozici. Ačkoli se jedná o malou společnost, nic nebrání budoucímu růstu, ať již ve formě nových zaměstnanců nebo ve formě rozrůstání společnosti z hlediska nových poboček. Víím, že jednatelé o růstu počtu zaměstnanců a poboček v nejbližší době neuvažují, což přikládají důsledkům stále probíhající finanční krize, která se i na této společnosti částečně podepsala. Avšak, až dojde k uklidnění situace, tato společnost bude mít otevřené dveře pro vstup, jak na trhy vnitrozemské, tak zahraniční. Nemyslím si, že by společnost měla nějaké problémy, což mi i několikrát bylo potvrzeno samotnými jednatelemi společnosti, ale ráda jsem je prostřednictvím této práce upozornila na oblasti, kterým by měli věnovat větší pozornost. Nemyslím si, že ve společnosti Elstav lighting s.r.o. dojde ze dne na den k zásadním změnám, ale myslím si, že jsem touto cestou jednatele, přiměla k určitému zamyšlení nad dílčími ob-

lastmi, které byly náplní poslední části mé bakalářské práce. Jak s takovými informacemi naloží, už záleží pouze na nich.

5 Závěr

Základním cílem této práce bylo metodou popisu poskytnout budoucímu podnikateli možnost, nahlédnout do procesu vzniku, života a zániku nové společnosti a především poskytnutí komplexního pohledu na činnost jednatele v této společnosti. Obchodní společností, o které celá práce pojednává, je společnost s ručením omezeným. Přestože se v České republice jedná o nejčastěji zakládanou společnost, tak si trůfám říci, že mnoho jednatelů a dalších členů jiných statutárních orgánů, kteří v takovéto společnosti působí, je třeba ještě co učit, aby vykonávali svou funkci správně a hlavně věděli, co vše jejich funkce v sobě obnáší. Má bakalářská práce je více založena na teoretické stránce této problematiky, tomu odpovídá i její členění na dvě části teoretické a jednu praktickou.

V první, teoretické části se pokouším čtenáře provést celým životem s.r.o. Začínám založením společnosti a následným vznikem, poté se zabývám dokumentem pro s.r.o. velice důležitým, a to společenskou smlouvou, letmo se zmiňuji o stanovách, ke kterým se více vyjadřuji v třetí části bakalářské práce. Postup založení ukončuji návrhem na zápis do obchodního rejstříku. Nedílnou součástí společnosti s ručením omezeným jsou její orgány. Proto se v první části práce všemi zabývám. Tedy valnou hromadou, jednatelem i dozorčí radou, přestože zákon udává společnosti s ručením omezeným za povinnost, založit jen první dva jmenované orgány. Přes změny ve společenské smlouvě se dostávám ke komplexnímu uzavření první kapitoly, kterou uzavírám opačným procesem založení a vzniku společnosti, tedy zrušením a následným zánikem. Zde se snažím vysvětlit, jak tyto dva pojmy chápat, protože je důležité, tyto pojmy nevnímat totožně nebo případně zaměňovat.

V druhé, teoretické části se již detailněji zabývám samotným jednatelem. Funkci jednatele se zde snažím popsat opět od samotného začátku, a proto čtenáře seznamuji s podmínkami, které udává zákon a které musí osoba ucházející se o výkon funkce jednatele jednoznačně splňovat. Tyto podmínky, neshledávám jako omezující, na cestě ke vzniku funkce jednatele. Je nutno podotknout, že vznik funkce jednatele představuje pouhý začátek. Proto nezapomínám, detailně rozebrat povinnosti jednatele spolu s jeho právy. Zabývám se obchodním vedením a jednáním jménem společnosti, neopomínám vztahy jednatele vůči dalším orgánům společnosti. Důležitou část věnuji zákazu konkurence a odpovědnosti jednatele za škodu. V rámci odpovědnosti jednatele za škodu jsem dohledala i možnost, která je jednate-

lům nabízena řadou pojišťoven, a to pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu funkce jednatele. O tomto jsem před vypracováním práce nevěděla a považuji to za velký přínos pro budoucí nebo současné jednatele, při tak velké dávce odpovědnosti, která je s výkonem této funkce spojena. Kapitulu opět uzavírám opačným procesem vzniku funkce, a to zánikem funkce.

Do třetí, již praktické části bakalářské práce, zahrnuji konkrétní společnost, do které jsem měla možnost nahlédnout a zjistit tak, co přináší výkon jednatele v praxi. Společností do jejichž tajů jsem měla možnost nahlédnout, je ostravská společnost Elstav lighting s.r.o. Tato společnost funguje v České republice od roku 2004. Jedná se o malou společnost, která byla založena dvěma jednately, kteří jsou zároveň i společníky společnosti. Společnost zaměstnává další dva pracovníky, kteří mají se společností uzavřen pracovní poměr. Vzhledem k tomu, že jsem zjistila, že jednatelé mají svou práci založenou na dobrých vztazích, a proto nemají hodně věcí tzv. ošetřených, rozhodla jsem se je upozornit na některé skutečnosti, které díky získané teoretické stránce věci považuji za podstatné a přimět je tak k zamyšlení a případné změně situace. Přece jenom, když problémy teď nejsou, neznamená to, že v budoucnu nebudou. A člověk přece nikdy nemůže vědět, co bude.

Za úspěch považuji, že na základě mých doporučení společnost sestavila statuty a nyní, oba jednatelé vykonávají svou funkci na základě smlouvy o výkonu funkce.

I přes složitost tématu si myslím, že práce komplexně pojednává o společnosti s ručením omezeným jako celku a vypovídá o právech a povinnostech osoby, která by měla zájem vykonávat funkci jednatele.

6 Seznam literatury

Monografie

[1] BARTOŠÍKOVÁ,M.;ŠTENGLOVÁ,I.*Společnost s ručením omezeným*.1.vyd. Praha:C.H.Beck,2003. 569 s. ISBN 80-7179-734-0

[2] BĚHOUNEK,P.*Společnost s ručením omezeným*.8.vyd. Jihlava:ANAG,2008.297 s. ISBN 978-80-7263-452-1

[3] DVOŘÁK,T.*Společnost s ručením omezeným*.2.vyd. Praha:ASPI,2005.518.s. ISBN 80-7357-090-4

[4] KNAPP,V.;ELIÁŠ,K.*Společnost s ručením omezeným a její jednatel*.1.vyd. Praha:Verlag Dashofer,1994.410.s. ISBN 80-901859-2-4

[5] RABAN,P.*Obchodní zákoník.Komentář*.6.vyd. Praha:EUROUNION PRAHA,2009.749 s. ISBN 978-80-7317-081-3

[6] RADA,I. a kol.*Jednatelé s.r.o. představenstvo a.s.* 2.vyd. Praha:LINDE,2004.199 s. ISBN 80-86131-55-6

[7] ŠTENGLOVÁ,I.*Přehled judikatury ve věcech obchodních společností*.1.vyd Praha:ASPI publishing,2002.87 s. ISBN 80-86395-27-8

Právní předpisy

[8]Zákon č. 513/ 1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

[9] Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Elektronické zdroje

[10] Odměňování jednatelů a společníků.Accontes.[online].[cit.2010/02/14]. dostupné z: <http://www.accontes.cz/odmenovani-jednatelu-a-spolecniku>

[11] Ručení za závazky s.r.o. Business.center.[online].[cit.2010/02/20].
dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/formypodn/sro/ruceni-za-zavazky-sro.aspx>

[12] Smlouva o výkonu funkce.[online].[cit.2010/04/20]. dostupné z:
http://www.smlouvy.net23.net/index.php?option=com_content&task=view&id=266&Itemid=31

7 Seznam zkratek

ObchZ - zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

s.r.o. - společnost s ručením omezeným

ZK – základní kapitál

8 Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

9 Seznam příloh

1. smlouva o výkonu funkce jednatele- vzor